

Eestikeelne väljaanne

Õigusaktid

 48. aastakäik
 11. august 2005

Sisukord

I Aktid, mille avaldamine on kohustuslik

- ★ Nõukogu määrus (EÜ) nr 1290/2005, 21. juuni 2005, ühise põllumajanduspoliitika rahastamise kohta 1

II Aktid, mille avaldamine ei ole kohustuslik

Nõukogu

2005/599/EÜ:

- ★ Nõukogu otsus, 21. juuni 2005, lepingu allakirjutamise kohta, millega muudetakse koostöölepingut ühelt poolt Aafrika, Kariibi mere ja Vaikse ookeani riikide rühma ning teiselt poolt Euroopa Ühenduse ja selle liikmesriikide vahel, millele on alla kirjutatud Cotonous 23. juunil 2000 26
- Leping, millega muudetakse koostöölepingut ühelt poolt Aafrika, Kariibi mere ja Vaikse ookeani piirkonna riikide rühma ning teiselt poolt Euroopa Ühenduse ja selle liikmesriikide vahel, millele on alla kirjutatud Cotonous 23. juunil 2000 27
- Lõppakt 54

I

(Aktid, mille avaldamine on kohustuslik)

NÕUKOGU MÄÄRUS (EÜ) nr 1290/2005,**21. juuni 2005,****ühise põllumajanduspoliitika rahastamise kohta**

EUROOPA LIIDU NÕUKOGU,

võttes arvesse Euroopa Ühenduse asutamislepingut, eriti selle artikli 37 lõike 2 kolmandat lõiku,

võttes arvesse komisjoni ettepanekut,

võttes arvesse Euroopa Parlamendi arvamust ⁽¹⁾

ning arvestades järgmist:

(1) Ühine põllumajanduspoliitika hõlmab tervet rida meetmeid, sealhulgas maaelu arengu meetmeid. Oluline on tagada nende rahastamine, et aidata kaasa ühise põllumajanduspoliitika eesmärkide saavutamisele. Kuigi nimetatud meetmetel on teatavaid ühiseid elemente, on nad siiski üksteisest mitmes aspektis erinevad ja seega tuleks nende rahastamine paigutada õiguslikku raamistikku, mis võimaldab vajaduse korral erinevaid käsitlusviise. Nende erinevuste arvesse võtmise võimaldamiseks tuleb asutada kaks Euroopa põllumajandusfondi: esiteks Euroopa Põllumajanduse Tagatisfond (edaspidi "EAGF"), millest rahastatakse turukorralduslikke ja muid meetmeid, ning teiseks Maaelu Arengu Euroopa Põllumajandusfond (edaspidi "EAFRD"), mis on mõeldud maaelu arengu programmide rahastamiseks.

(2) Vastavalt nõukogu 25. juuni 2002. aasta määruse (EÜ, Euratom) nr 1605/2002 (mis käsitleb Euroopa ühenduste üldeelarve suhtes kohaldatavat finantsmäärust) ⁽²⁾ artiklile 53 tuleks ühise põllumajanduspoliitika kulusid, sealhulgas maaelu arengu kulusid, rahastada eespool nimetatud kahe fondi kaudu ühenduse eelarvest kas tsentraliseeritud kujul või liikmesriikide ja ühenduse vahelise halduskoostöö raames. Kõik nimetatud fondide kaudu rahastatavad meetmed tuleks ammendavas vormis määratleda.

(3) Kui komisjonil ei ole piisavat kindlust selle kohta, et siseriiklik kontroll on ajakohane ja läbipaistev ning makseasutused kontrollivad rahuldatavate kuludeklaratsioonide õiguspärasust ja õigsust, ei ole komisjonil raamatupidamise kontrollimise käigus võimalik mõistliku aja jooksul kindlaks määrata kulude kogusummat, mida peaksid kandma Euroopa põllumajandusfondid. Seega tuleks ette näha makseasutuste akrediteerimine liikmesriikide poolt, nõutavate kinnitavate deklaratsioonide saamist võimaldava korra sisseseadmine liikmesriikide poolt ning juhtimis- ja kontrollsüsteemide ning raamatupidamise aastaaruannete sertifitseerimine sõltumatute asutuste poolt.

⁽¹⁾ Arvamus on esitatud 26. mail 2005 (Euroopa Liidu Teatajas seni avaldamata).

⁽²⁾ EÜT L 248, 16.9.2002, lk 1.

- (4) Et tagada akrediteerimiseks vajalike normide vaheline sidusus liikmesriikides, peaks komisjon andma juhised rakendatavate kriteeriumide kohta. Et tagada siseriikliku kontrolli läbipaistvus eelkõige autoriseerimis-, valideerimis- ja makseprotseduuride osas, tuleb vajaduse korral piirata nende asutuste ja organite arvu, kellele need õigused antakse, arvestades iga liikmesriigi põhiseaduslikku korda.
- (5) Kui liikmesriik akrediteerib rohkem kui ühe makseasutuse on oluline, et ta määraks üheainsa koordineeriva asutuse, kes vastutab fondide haldamise sidususe, komisjoni ja erinevate akrediteeritud makseasutuste vahelise ühenduse ja komisjoni poolt nõutava erinevate makseasutuste tegevust käsitleva teabe kiire vahendamise eest.
- (6) Komisjoni ja liikmesriikide vahelise sujuva koostöö tagamiseks ühise põllumajanduspoliitika kulutuste rahastamisel ning eelkõige selleks, et võimaldada komisjonil vahetult jälgida liikmesriikide finantshaldust ja kontrollida akrediteeritud makseasutuste raamatupidamist, peavad liikmesriigid edastama komisjonile teatava teabe või säilitama seda komisjonile kättesaadaval viisil. Sel eesmärgil on soovitatav rakendada infotehnoloogia parimaid võimalusi.
- (7) Komisjonile edastatava teabe väljatöötamiseks ja komisjonile täieliku ning kohese ligipääsu tagamiseks kulusid käsitlevatele andmetele nii paber kandjal kui elektroonilisel kujul, tuleb sätestada andmete esitamise ja edastamise asjakohased eeskirjad ning järgitavad tähtajad.
- (8) Ühise põllumajanduspoliitika kohaste meetmete ja tegevuste rahastamine toimub osaliselt halduskoostöö raames. Ühenduse fondide usaldusväärse finantshalduse tagamiseks kontrollib komisjon, kuidas maksete sooritamise eest vastutavad liikmesriikide asutused fonde kasutavad. Tuleks kindlaks määrata komisjoni poolt teostatava kontrolli laad ja täpsustada komisjoni vastutus eelarve täitmise küsimuses ning selgitada liikmesriikide koostöökohustusi.
- (9) Ainult liikmesriikide poolt akrediteeritud makseasutused saavad anda vastuvõetava kinnituse selle kohta, et enne ühenduse abi väljastamist toetuse saajatele teostati vajalikud kontrollid. Seetõttu tuleks täpsustada, et ühenduse eelarvest võib hüvitada ainult akrediteeritud makseasutuste kulud.
- (10) On oluline, et komisjon annaks liikmesriikide käsutusse akrediteeritud asutuste EAGFga seotud kulude katmiseks vajalikud rahalised vahendid nende asutuste kulude hüvitamisena raamatupidamise alusel. Igakuiste maksetena saadavaid hüvitisi oodates tuleks liikmesriikidel koondada vajalikke vahendeid vastavalt oma kinnitatud makseasutuste vajadustele. Liikmesriikide ja ühise põllumajanduspoliitika rakendamisega seotud toetuse saajate personali- ja halduskulud on nende enda kanda.
- (11) On oluline, et ühenduse abi makstakse saajatele õigeaegselt, et neil oleks võimalik seda tõhusalt kasutada. Kui liikmesriigid ei pea kinni ühenduse õigusaktides sätestatud maksetähtaegadest, võib see põhjustada saajatele tõsiseid probleeme ja ohustada ühenduse aastaeelarve koostamist. Seetõttu tuleks ühenduse rahastamisest välja jätta need kulud, mille puhul ei ole maksetähtaegadest kinni peetud. Proportsionaalsuse põhimõtte järgimiseks peaks komisjonil olema õigus kehtestada sellest üldreeglit kõrvale kalduvaid erandeid.
- (12) On vaja ette näha haldusmenetlus, mis võimaldaks komisjonil otsustada igakuiste maksete vähendamise või ajutise peatamise üle, kui liikmesriikide poolt edastatud teave ei võimalda tal saada kinnitust, et kehtivatest ühenduse eeskirjadest on kinni peetud ja paljastab ühenduse fondide ilmselge kuritarvitamise. Täiesti selgete juhtumite puhul peaks vähendamine või peatamine olema võimalik ka seda menetlust rakendamata. Mõlemal juhul peaks komisjon teavitama sellest asjaomaseid liikmesriike ja selgitama, et kõik igakuiste maksete vähendamise või peatamise otsused võetakse vastu, ilma et see piiraks raamatupidamisarvestuse kontrollimise ja heakskiitmise raames vastu võetud otsuseid.
- (13) Eelarvedistsipliini raames on vaja määratleda EAGFi poolt rahastatavate kulude iga-aastane ülemmäär, võttes arvesse maksimumsummasid, mis on selle fondi jaoks finantsperspektiivis kindlaks määratud, summasid, mida komisjon on kindlaks määranud vastavalt nõukogu 29. septembri 2003. aasta määruse (EÜ) nr 1782/2003, (millega kehtestatakse ühise põllumajanduspoliitika raames kohaldatavate otsetoetuskavade ühiseeskirjad ja teatavad toetuskavad põllumajandustootjate jaoks)⁽¹⁾ artikli 10 lõikele 2, ning nimetatud määruse artiklites 143d ja 143e kindlaks määratud summasid.

⁽¹⁾ ELT L 270, 21.10.2003, lk 1. Määrust on viimati muudetud komisjoni määrusega (EÜ) nr 118/2005 (ELT L 24, 27.1.2005, lk 15).

- (14) Eelarvedistsipliin sätestab ühtlasi, et EAGFi poolt rahastatavate kulude iga-aastasest ülemmäärast tuleb kinni pidada igal juhul ja kõigis eelarvemenetluse ning eelarve täitmise etappides. See eeldab, et asjakohasele liikmesriigile tehtavate otsemaksete ülemmääraks tuleks lugeda liikmesriikide kaupa antud otsemaksete riigisisest ülemmäära, mida on korrigeeritud vastavalt määruse (EÜ) nr 1782/2003 artiklile 10, ning liikmesriigi kulude tagasimaksud ei tohiks nimetatud ülemmäära ületada. Lisaks näeb eelarvedistsipliin ette et ükski ühise põllumajanduspoliitika ja EAGFi eelarve raames komisjoni poolt esitatud või nõukogu või komisjoni poolt vastu võetud seadusandlik meede ei ületa fondide iga-aastaste kulude ülemmäära. Samuti tuleks lubada komisjonil kindlaks määrata määruse (EÜ) nr 1782/2003 artikli 11 lõikes 1 osutatud kohandamisi, kui nõukogu ei ole neid kindlaks määranud selle kalendriaasta 30. juuniks, mil kohandusi kohaldatakse.
- (15) EAGFi ja EAFRDi finantsosaluse kindlaksmääramiseks võetavad meetmed, mis on seotud osaluse ülemmäärade arvutamisega, ei mõjuta asutamislepinguga määratud eelarveasutuse volitusi. Nimetatud meetmed peavad sellest tulenevalt tuginema võrdlussummadele, mis on kindlaks määratud vastavalt 6. mail 1999. aastal Euroopa Parlamendi, nõukogu ja komisjoni vahel sõlmitud institutsioonidevahelisele kokkuleppele eelarvemenetluse parandamise ja eelarvedistsipliini kohta ⁽¹⁾(edaspidi "institutsioonidevaheline kokkulepe") ja nimetatud kokkuleppe I lisas esitatud finantsperspektiivile.
- (16) Eelarvedistsipliin sisaldab ka keskmise tähtajaga eelarve seisundi pidevat jälgimist. Seetõttu on antud aasta esialgse eelarveprojekti esitamisel oluline, et komisjon esitaks oma prognoosid ja analüüsi Euroopa Parlamendile ja nõukogule ning teeks vajaduse korral nõukogule ettepaneku kohaste meetmete kohta. Lisaks peaks komisjon igal ajal täies ulatuses kasutama oma juhtimisalast pädevust, et tagada iga-aastasest ülemmäärast kinnipidamine, ning vajaduse korral soovitada nõukogule asjakohaseid meetmeid eelarveseisundi parandamiseks. Kui liikmesriikide poolt esitatud hüvitisetootlused ei võimalda eelarveaasta lõpus kinni pidada iga-aastasest ülemmäärast, peaks komisjonil olema võimalik vastu võtta meetmed, mis ühest küljest tagavad eelarvejäagi ajutise jaotuse liikmesriikide vahel proportsionaalselt nende hüvitusootel taotlustega ja teisest küljest on vastavuses antud aastaks kindlaks määratud ülemmääraga. Vastava aasta maksed tuleks teha järneval eelarveaastal ja määrata lõplikult kindlaks ühenduse rahastamise kogusumma liikmesriigi kohta ning liikmesriikide vaheline kompensatsioon, et kindlaksmääratud summast kinni pidada.
- (17) Eelarve täitmise ajal peaks komisjon põllumajanduskulude osas sisse seadma hoiatamise ja seire süsteemi, et võimalikult kiiresti reageerida iga-aastase ülemmäära ületamise ohu korral, võtta vastu asja kohased meetmed talle antud juhtimisalase pädevuse raames ning, juhul kui need meetmed peaksid osutama ebapiisavateks, esitama uued meetmed nõukogule, kes peaks tegutsema võimalikult kiiresti. Laitmatult toimiv süsteem peaks võimaldaks võrrelda tegelikke kulusid möödunud aastate kulude alusel koostatud kuluprognosidega. Komisjon peaks Euroopa Parlamendile ja nõukogule esitama igakuise aruande, milles võrreldakse aruande esitamise päevani tehtud kulusid kuluprognosidega ja antakse hinnang eeldatavale eelarve täitmisele järelejäanud eelarveaastal.
- (18) On oluline, et komisjoni poolt nõukogule edastatavate eelarvedokumentide koostamisel kasutatav vahetuskurs vastaks kõige värskemale kättesaadavale teabele, arvestades dokumentide koostamise ja nende komisjonipoolse edastamise vahele jäävat ajavahemikku.
- (19) Maaelu arengu programmide rahastamine ühenduse eelarvest toimub aastate peale jagatud osamaksete alusel. Et võimaldada liikmesriikidele ligipääsu ettenähtud ühenduse fondidele kohe maaelu arengu programmide rakendumisel, tuleb need fondid teha liikmesriikides kättesaadavaks. Seetõttu on vaja vastavat piiratud eelfinantseerimise süsteemi, et tagada regulaarne rahavoog, mis võimaldab teha programmide kohaselt makseid toetuse saajatele õigel ajal.
- (20) Lisaks eelfinantseerimisele tuleks eristada komisjoni vahemakseid akrediteeritud makseasutustele, lõppmakseid ning määrata kindlaks nende maksete tingimused.
- (21) Ühenduse finantshuvide kaitsmiseks peab komisjonil olema võimalik vahemakseid peatada või vähendada nõuetele mittevastavate kulude puhul. Tuleb sisse seada kord, mis võimaldab liikmesriikidel oma makseid põhjendada.

⁽¹⁾ EÜT L 172, 18.6.1999, lk 1. Institutsioonidevahelist kokkulepet on viimati muudetud Euroopa Parlamendi ja nõukogu otsusega 2003/429/EÜ (ELT L 147, 14.6.2003, lk 25).

- (22) Automaatne kohustustest vabastamise eeskiri peaks kiirendama programmide rakendamist ja usaldusväärset finantshaldust.
- (23) Akrediteeritud makseasutuste ja ühenduse eelarve vahelise finantssuhte kehtestamiseks peaks komisjon nende asutuste raamatupidamisarvestust igal aastal kontrollima ja selle heaks kiitma. Raamatupidamisarvestuse kontrollimise ja heaks kiitmise otsus peaks hõlmama raamatupidamisarvestuse täielikkust, täpsust ja tõepärasust, kuid mitte kulude vastavust ühenduse õigusaktidele.
- (24) Komisjon, kes vastavalt asutamislepingu artiklile 211 vastutab ühenduse õigusaktide nõuetekohase rakendamise eest, peaks otsustama kas liikmesriikide kulud on vastavuses ühenduse õigusaktidega. Liikmesriikidele tuleks anda õigus oma makseotsuseid põhjendada ja lahendada nende ning komisjoni vahelised lahkkelid lepitusmenetluse teel. Selleks, et anda liikmesriikidele minevikus tehtud kulude osas õiguslikud ja rahalised tagatised, tuleks kindlaks määrata maksimaalne ajavahemik, mille vältel komisjon võib otsustada millised finantstagajärjed peaksid olema eeskirjade eiramisel.
- (25) Ühenduse eelarve finantshuvide kaitsmiseks peaksid liikmesriigid vastu võtma meetmed, mis tagavad, et fondide poolt rahastatavad tehingud teostatakse korrektselt ka tegelikkuses. Lisaks peaksid liikmesriigid ennetama ja tõhusalt käsitlema kõiki toetuse saajate poolseid eeskirjade eiramisi.
- (26) EAGFi poolt makstud summade tagasinõudmise puhul tuleks tagasinõutavad summad maksta fondi tagasi niipea, kui tegu on kuludega, mis ei vasta ühenduse õigusaktidele ning mille saamiseks pole mingit õigust. Tuleks ette näha finantsvastutuse süsteem juhuks, kui eeskirjade eiramine on aset leidnud, kuid kogu summat ei ole tagasi nõutud. Sel eesmärgil tuleks kehtestada kord, mis võimaldab komisjonil ühenduse eelarve huve kaitsta, otsustades asjaomase liikmesriigi arvelt võtta osa summadest, mis eeskirjade eiramise tõttu kaduma on läinud ja mida pole mõistliku tähtaja jooksul tagastatud. Teatavatel liikmesriigi poolsetel hooletuse juhtudel peaks olema õigustatud ka kogu summa võtmine asjaomaselt liikmesriigilt. Siiski tuleks jagada finantsvastutus õiglaselt ühenduse ja liikmesriikide vahel kooskõlas liikmesriikide siseriiklikest menetlustest tulenevate kohustustega.
- (27) Liikmesriikide poolt rakendatavad tagasinõudmismenetlused võivad tagasinõudmise mitme aasta võrra edasi lükata, andmata selle eduka toimumise kohta mingit tagatist. Nende menetluste maksumus võib ka olla ebaproportsionaalne, võrreldes makstud või makstavate summadega. Seetõttu tuleks teatavatel juhtudel lubada liikmesriikidel tagasinõudmismenetlused lõpetada.
- (28) EAFRD osas peaksid eeskirjade eiramise tõttu tagasi nõutud või tühistatud summad jääma asjaomases liikmesriigis vastuvõetud maaelu arengu programmide käsutusse, kui need summad olid nimetatud liikmesriigile määratud. Ühenduse eelarve finantshuvide kaitsmiseks tuleks ette näha asjakohased sätted juhuks, kui liikmesriigid ei võta pärast eeskirjade eiramise tuvastamist vajalikke meetmeid.
- (29) EAGFi ja EAFRD-i vahendite taaskasutuse võimaldamiseks on vaja eeskirju liikmesriikide poolt tagasi nõutud summade määramiseks nõuetele vastavuse tegemisel või kontrolli eeskirjade eiramisele ja hooletusele järgnevate menetluste raames, ning samuti täiendavate sissenõuete jaoks piima ja piimatoodete sektoris.
- (30) Et täita oma kohustust kontrollida ühenduse kulude juhtimis- ja kontrollisüsteemide olemasolu ja nõuetekohane toimimine liikmesriikides ning piiramata seejuures liikmesriikide poolt algatatud kontrollid, tuleb ette näha kontroll komisjoni delegeeritud isikute poolt ning nende isikute õigus paluda abi liikmesriikidelt.
- (31) Komisjonile edastatava teabe välja töötamiseks tuleks võimalikult suurel määral kasutada infotehnoloogiat. Kontrollide käigus peaks komisjonil olema täielik ja kohene juurdepääs kulusid käsitlevatele andmetele nii paber kandjal kui elektroonilisel kujul.

- (32) Tuleks kindlaks määrata EAGGF tagatisrahastu poolt finantseeritavate, aastateks 2000 — 2006 heakskiidetud maaelu arengu programmide viimaste maksete tähtpäev. Et võimaldada liikmesriikidel saada pärast seda tähtpäeva tehtud maksete tagasimakseid, tuleks ette näha eri üleminekumeetmed. Need meetmed peaksid hõlmama ka sätteid, mis käsitlevad komisjoni poolt nõukogu 17. mai 1999. aasta määruse (EÜ) nr 1258/1999 (ühise põllumajanduspoliitika rahastamise kohta) ⁽¹⁾ artikli 5 lõike 1 teise lõigu alusel tehtud ettemaksete tagasinõudmist ja summasid, mida on vabatahtlikult muudetud vastavalt nõukogu 17. mai 1999. aasta määruse (EÜ) nr 1259/1999 (millega kehtestatakse ühise põllumajanduspoliitika raames kohaldatavate otsetoetuskaude ühised eeskirjad) ⁽²⁾ artiklitele 4 ja 5.
- (33) Tuleks kindlaks määrata kuupäev, millest alates komisjon võib määratud, kuid EAGGF tagatisrahastu poolt heakskiidetud rahastatavate maaelu arengu programmide raames kasutamata jäänud summade osas end automaatselt kohustustest vabastada, kui tegevuste lõpetamisega seotud vajalikud dokumendid ei ole selleks kuupäevaks komisjoni kätte jõudnud. Tuleks määratleda meetmete lõpetamise kindlakstegemiseks komisjonile vajalikud dokumendid.
- (34) Komisjon vastutab fondide juhtimise eest ning põllumajandusfondide komitee raames on ette nähtud liikmesriikide ja komisjoni tihe koostöö.
- (35) Ühenduse finantseerimise ulatus eeldab Euroopa Parlamendi ja nõukogu korrapärast teavitamist finantsaruannete kaudu.
- (36) Et siseriikliku kontrolli ja nõuetele vastavuse kontrolli süsteemide rakendamisega võivad olla seotud isikuandmed ja ärisaladused peaksid liikmesriigid ja komisjon tagama nimetatud tegevuste käigus saadud teabe konfidentsiaalsuse.
- (37) Ühenduse eelarve usaldusväärse finantshalduse ning erapooletuse tagamiseks nii liikmesriikide kui põllumajandustootjate tasandil tuleb täpsustada euro kasutamist käsitlevaid eeskirju.
- (38) Käesoleva määruse sätete alusel, tuleks nõukogu määrus nr 25 ühise põllumajanduspoliitika rahastamise kohta, ⁽³⁾ nõukogu 22. aprilli 1997. aasta määrus (EÜ) nr 723/97 liikmesriikide tegevusprogrammide rakendamise kohta seoses EAGGF tagatisrahastu kulude kontrollimisega ⁽⁴⁾ ja määrus (EÜ) nr 1258/1999 tuleks kehtetuks tunnistada. Ühtlasi tuleks välja jätta nõukogu 4. märtsi 1991. aasta määruse (EMÜ) nr 595/91 (eeskirjade eiramise ja valesti makstud summade tagasinõudmise kohta ühise põllumajanduspoliitika rahastamisel, infosüsteemi loomise kohta selles valdkonnas) ⁽⁵⁾ teatavad artiklid, sest vastavad sätted näeb ette käesolev määrus.
- (39) Tuleks vastu võtta käesoleva määruse rakendamiseks vajalikud meetmed kooskõlas nõukogu 28. juuni 1999. aasta otsusega 1999/468/EÜ, millega kehtestatakse komisjoni rakendusvolituste kasutamise menetlused ⁽⁶⁾ ja teha vahet vastavalt halduskomitee või nõuandekomitee menetlusse kuuluvate meetmete vahel, kusjuures nõuandekomitee menetlus on teatud juhtudel ja tõhususe suurendamise vajadust arvestades kõige asjakohasem menetlus.
- (40) Üleminek kehtetuks tunnistatud määrustes sätestatud korralt käesoleva määrusega sätestatud korrale võib põhjustada praktilisi ja spetsiifilisi probleeme, eelkõige seoses üleminekuga uutele menetlustele, mida pole käesolevas määruses käsitletud. Kõnealuse võimaluse käsitlemiseks tuleb komisjonil lubada vastu võtta vajalikud ja nõuetekohaselt põhjendatud meetmed. Nimetatud meetmetel peaks olema võimalus kalduda kõrvale käesoleva määruse sätetest, kuid seda vaid vajalikus ulatuses ja piiratud aja jooksul.
- (41) Et käesoleva määruse alusel rahastatavate maaelu arengu programmide programmi periood algab 1. jaanuaril 2007, peab käesolev määrus jõustuma sellest kuupäevast. Teatavaid sätteid tuleks siiski kohaldada varasemast kuupäevast.

⁽¹⁾ EÜT L 160, 26.6.1999, lk 103.

⁽²⁾ EÜT L 160, 26.6.1999, lk 113.

⁽³⁾ EÜT 30, 20.4.1962, lk 991. Määrust on viimati muudetud määrusega (EMÜ) nr 728/70 (EÜT L 94, 28.4.1970, lk 9).

⁽⁴⁾ EÜT L 108, 25.4.1997, lk 6. Määrust on muudetud määrusega (EÜ) nr 2136/2001 (EÜT L 288, 1.11.2001, lk 1).

⁽⁵⁾ EÜT L 67, 14.3.1991, lk 11.

⁽⁶⁾ EÜT L 184, 17.7.1999, lk 23.

(42) Kontrollikoda on esitanud oma arvamuse ⁽¹⁾.

Artikkel 3

(43) Euroopa majandus- ja sotsiaalkomitee on esitanud oma arvamuse, ⁽²⁾

EAGFi kulud

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA MÄÄRUSE:

I JAOTIS

ÜLDSÄTTED

Artikkel 1

Eesmärk ja kohaldamisala

Käesoleva määrusega sätestatakse erinõuded ja eeskirjad mida kohaldatakse ühise põllumajanduspoliitika, sealhulgas maaelu arengu kulude rahastamise suhtes.

Artikkel 2

Põllumajanduskulude rahastamise fondid

1. Et saavutada ühise põllumajanduspoliitika asutamislepinguga määratletud eesmärke ja rahastada nimetatud poliitika erinevaid meetmeid, sealhulgas maaelu arengu meetmeid, on asutatud:

- a) Euroopa Põllumajanduse Tagatistfond, edaspidi EAGF;
- b) Maaelu Arengu Euroopa Põllumajandusfond, edaspidi EAFRD.

2. EAGF ja EAFRD on Euroopa ühenduste üldeelarve osad.

1. EAGF rahastab liikmesriikide ja ühenduse halduskoostöö korras ühenduse õigusaktidega kooskõlas tehtud järgmisi kulusid:

- a) põllumajandustoodete kolmandatesse riikidesse ekspordimiseks määratud toetused;
- b) sekkumismeetmed põllumajandusturgude reguleerimiseks;
- c) ühise põllumajanduspoliitika kohased põllumajandustootjate otsetoetused;
- d) ühenduse finantsosalus põllumajandustoodetest teavitamise ja nende edendamise ühenduse siseturul ja kolmandates riikides, mida liikmesriigid rakendavad muude kui artiklis 4 nimetatud ja komisjoni poolt väljavalitud programmide alusel.

2. EAGF rahastab tsentraliseeritult ning ühenduse õigusaktidega kooskõlas tehtud järgmisi kulusid:

- a) ühenduse finantsosalus konkreetsetes veterinaarmedetetes, veterinaar järelvalve meetmetes, toidu ja loomasööda kontrollimeetmetes, loomahaiguste tõrje ja järelevalve programmides (veterinaarmedetmed) ning taimetervise-meetmetes;
- b) põllumajandustoodete müügiedendamine otseselt komisjoni poolt või rahvusvaheliste organisatsioonide vahendusel;
- c) vastavalt ühenduse õigusaktidele vastu võetud meetmed põllumajanduse geneetiliste ressursside säilimise, iseloomustamise, kogumise ja kasutamise tagamiseks;
- d) põllumajanduse raamatupidamise andmesüsteemide loomine ja haldamine;
- e) põllumajandusuuringute süsteemid, sealhulgas põllumajanduslike majapidamiste struktuuri uuringud;
- f) kalandusturgudega seotud kulud.

⁽¹⁾ ELT C 121, 20.5.2005, lk 1.

⁽²⁾ 9. veebruari 2005. aasta arvamus (Euroopa Liidu Teatajas seni avaldamata)

Artikkel 4

EAFRD kulud

EAFRD rahastab liikmesriikide ja ühenduse halduskoostöö korras ühenduse finantsabi maaelu arengu programmidele, mis on rakendatud vastavalt EAFRDi käsitlevatele ühenduse õigusaktidele.

Artikkel 5

Muu rahastamine, sealhulgas tehniline abi

EAGF ja EAFRD võivad tsentraliseeritult komisjoni algatusel ja/või tema arvel rahastada ühise põllumajanduspoliitika, sealhulgas maaelu arengu rakendamiseks vajalikke ettevalmistus-, seire-, haldus- ja tehnilise abi, hindamis-, auditi ja kontrolli meetmeid. Nimetatud meetmed hõlmavad eelkõige järgmist:

- a) ühise põllumajanduspoliitika analüüsi, haldamise, seire, teabevahetuse ja rakendamise meetmeid, samuti kontrollsüsteemide ja tehnilise ning haldusabi rakendamiseiga seotud meetmed;
- b) teabe edastamise meetodite ja tehniliste vahendite alalhoidmise ja arendamise, vastastikuse sidumise ning ühise põllumajanduspoliitika rahastamiseks kasutatavate fondide finantshalduse seire ja kontrolli meetmed;
- c) komisjoni algatusel antav teave ühise põllumajanduspoliitika kohta;
- d) ühise põllumajanduspoliitika alased uuringud ja EAGFi ning EAFRDi poolt rahastatud meetmete hindamine, sealhulgas hindamismeetodite parandamine ja vastavaid tegevusi käsitleva teabevahetust;
- e) vajaduse korral ühise põllumajanduspoliitika raames vastavalt nõukogu 19. detsembri 2002. aasta määrusele (EÜ) nr 58/2003 (millega kehtestatakse nende täitevasutuste põhikiri, kellele usaldatakse teatavad ühenduse programmide juhtimisega seotud ülesanded) ⁽¹⁾ asutatud rakendusasutusi;

- f) teabe levitamise, teadlikkuse tõstmise, koostöö edendamise ja kogemuste vahetamisega seotud meetmed ühenduse tasandil maaelu arengu raames, sealhulgas asjaomaste osapoolte võrgu loomist.

Artikkel 6

Makseasutuste ja koordineerivate asutuste akrediteerimine ja akrediteerimise tühistamine

1. Makseasutused on liikmesriikide asutused või organid, kes pakuvad sooritatud maksete ja teabe edastamise ning säilitamise osas piisava tagatise selle kohta, et:

- a) enne makse heakskiitmist on kontrollitud taotluste abikõlblikkust ja toetuste andmise korda maaelu arengu raamides ning nende vastavust ühenduse eeskirjadele;
- b) sooritatud maksed kajastuvad raamatupidamises täpselt ja põhjalikult;
- c) on teostatud ühenduse õigusaktidega ette nähtud kontrollid;
- d) vajalikud dokumendid on esitatud tähtaegselt ja ühenduse eeskirjadega ette nähtud kujul;
- e) dokumendid, sealhulgas ühenduse eeskirjadele vastavad elektroonilised dokumendid, on kättesaadavad ja neid säilitatakse viisil, mis tagab nende jätkuva terviklikkuse, kehtivuse ja loetavuse.

Nimetatud ülesannete täideviimist, välja arvatud ühenduse toetuste maksmine, võib delegeerida.

2. Liikmesriigid akrediteerivad makseasutustena asutused või organid, kes vastavad lõikes 1 ette nähtud tingimustele.

Iga liikmesriik piirab vastavalt oma põhiseaduslikele sätetele ja institutsioonilisele struktuurile akrediteeritud makseasutuste arvu vajaliku miinimumini, et tagada artikli 3 lõikes 1 ja artiklis 4 ette nähtud kulude tegemine nõuetekohastes haldus- ja raamatupidamistingimustes.

⁽¹⁾ ELT L 11, 16.1.2003, lk 1.

3. Kui akrediteeritakse rohkem kui üks makseasutus, edastab liikmesriik komisjonile asutuse või organi andmed, kellele ta paneb järgmised ülesanded:

- a) komisjonile antava teabe kogumine ja komisjonile edastamine;
- b) ühenduse eeskirjade kooskõlastatud kohaldamise edendamine.

Kõnealuse asutuse või organi, edaspidi "koordineeriva asutuse" suhtes kohaldavad liikmesriigid punktiga a hõlmatud finants-teabe käsitlemiseks eriakrediteerimist.

4. Kui akrediteeritud makseasutus ei täida ühte või mitut lõikes 1 ette nähtud tingimust või on nende täitmise lõpetanud, tühistab liikmesriik akrediteerimise, kui makseasutus ei tee vajalikke kohandusi vastavalt probleemi tõsidusele kindlaks määratud tähtaja jooksul.

Artikkel 7

Sertifitseerimisasutused

Sertifitseerimisasutus on liikmesriigi poolt määratud avalik-õiguslik või eraõiguslik üksus, kes vastutab akrediteeritud makseasutuste poolt sisse seatud juhtimis- ja kontrollsüsteemide sertifitseerimise eest, samuti nimetatud makseasutuste raamatupidamise aastaaruannete eest.

Artikkel 8

Teabe edastamine ja juurdepääs dokumentidele

1. Lisaks valdkonnamäärustes ette nähtud sätetele edastavad liikmesriigid komisjonile järgmist teavet ning järgmisi deklaratsioone ja dokumente:

- a) akrediteeritud makseasutuste ja akrediteeritud koordineerivate asutuste puhul:
  - i) nende akrediteerimisdokument;
  - ii) nende põhiülesanne (akrediteeritud makseasutus või akrediteeritud koordineeriv asutus);
  - iii) vajadusel nende akrediteerimise tühistamine.

b) sertifitseerimisasutuste puhul:

- i) nende nimi;
- ii) nende koordinaadid.

c) EAGFi ja EAFRD poolt rahastatud tegevustega seotud meetmete puhul:

- i) akrediteeritud makseasutuse või koordineeriva asutuse poolt allkirjastatud kuludeklaratsioonid, mis on kehtivad ka maksetaotlusena ja millele on lisatud nõutav teave;
- ii) EAGFi puhul nende finantsprognosid ja EAFRD puhul aasta jooksul esitatavate kuludeklaratsioonide prognooside uuendused ja järgneva eelarveaasta kuludeklaratsioonide prognoosid;
- iii) akrediteeritud makseasutuste aastaaruanded koos kinnitava avaldusega, millele on alla kirjutanud akrediteeritud makseasutuse juht ja millele on lisatud vajalik teave raamatupidamisarvestuse kontrollimise ja heakskiitmise kohta ning artiklis 7 osutatud sertifitseerimisasutuse poolt koostatud sertifitseerimisaruanne.

Akrediteeritud makseasutuste iga-aastased EAFRD-i kuludega seotud aruanded edastatakse iga programmi tasandil.

2. Akrediteeritud makseasutused säilitavad teostatud makseid tõendavad dokumendid ja ühenduse õigusaktidega ettenähtud haldusalaste ja füüsiliste kontrollide teostamisega seotud dokumendid ning annavad need dokumendid ja teabe komisjoni käsutusse.

Kui nimetatud dokumente säilitab asutus, kes on delegeeritud kulude kinnitamise eest vastutava makseasutuse poolt, edastab see asutus akrediteeritud makseasutusele aruanded teostatud kontrollide arvu ja sisu ning nende tulemusi silmas pidades võetud meetmete kohta.

Artikkel 9

Ühenduse finantshuvide kaitsmine ja ühenduse fondide haldamisega seotud tagatised

1. Liikmesriigid:

a) võtavad ühise põllumajanduspoliitika raames vastu kõik õigus- ja haldusnormid ning kõik muud vajalikud meetmed, et tagada ühenduse finantshuvide tõhus kaitse ja eriti selleks, et:

- i) kontrollida EAGFi ning EAFRD poolt rahastatavate tehingute õigsust ja nõuetele vastavust;
- ii) vältida ja käsitleda eeskirjade eiramisi;
- iii) tagasi nõuda eeskirjade eiramise või hooletuse tõttu kaotatud summad.

b) loovad tõhusa juhtimis- ja kontrollisüsteemi, mis hõlmab aruannete sertifitseerimist ja kinnitatud makseasutuse juhi allkirjal tuginevat kinnitavat avaldust.

2. Komisjon tagab, et liikmesriigid kontrollivad artikli 3 lõikes 1 ja artiklis 4 ette nähtud kulude õiguspärasust ja nõuetele vastavust ning järgivad usaldusväärse finantshalduse põhimõtteid; sel eesmärgil võtab komisjon järgmisi meetmeid ja teostab järgmisi kontrolle:

- a) kontrollib liikmesriikide juhtimis-, seire- ja kontrollisüsteemide olemasolu ja nõuetekohast toimimist;
- b) vähendab või peatab vahemaksed täielikult või osaliselt ning kohaldab nõutavaid finantskorrigeerimisi eeskätt juhtimis- ja kontrollisüsteemide puuduste korral;
- c) kontrollib ettemakse tagasimaksmist ja rakendab vajadusel automaatset eelarvekohustustest vabastamist.

3. Liikmesriigid teavitavad komisjoni vastavalt lõikele 1 vastu võetud sätetest ja meetmetest ning maaelu arengu programmide puhul meetmetest, mis on võetud halduse ja kontrolli tagamiseks vastavalt EAFRDist antavaid maaelu

arengu toetusi käsitlevatele ühenduse õigusaktidele, et kaitsta ühenduse finantshuve.

Artikkel 10

Makseasutuste poolt sooritatavate maksete lubatavus

Ühendus võib artikli 3 lõikes 1 ja artiklis 4 osutatud kulusid rahastada vaid juhul, kui neid on teinud liikmesriikide poolt määratud akrediteeritud makseasutused.

Artikkel 11

Täismaksed toetuse saajatele

Välja arvatud ühenduse õigusaktidega ette nähtud vastupidiste sätete korral makstakse toetuse saajatele täies ulatuses välja käesoleva määrusega ettenähtud finantseerimisega seotud maksed ning maaelu arengu programmide raames avalikule finantsosalusele vastavate summadega seotud maksed.

II JAOTIS

EAGF

1. PEATÜKK

Ühenduse rahastamine

Artikkel 12

Eelarve ülemmäär

1. EAGFi kulude iga-aastane ülemmäär koosneb maksimumsummadest, mis on selle jaoks kindlaks määratud institutsioonidevahelises kokkuleppes ette nähtud mitmeaastase finantsraamistikuga, mida on vähendatud lõikes 2 osutatud summade võrra.

2. Komisjon määrab kindlaks summad, mis vastavalt määruse (EÜ) nr 1782/2003 artikli 10 lõikele 2, artiklitele 143d ja 143e antakse EAFRD käsutusse.

3. Komisjon määrab lõigetes 1 ja 2 osutatud andmete põhjal kindlaks EAGFi kuludeks antava netosaldo.

*Artikkel 13***Haldus- ja personalikulud**

Fond ei kata liikmesriikide ja EAGFi toetuse saajate haldus- ja personalikulusid.

*Artikkel 14***Igakuised maksed**

1. Artikli 3 lõikes 1 osutatud kulude rahastamiseks vajalikud eraldised annab komisjon akrediteeritud makseasutuste poolt vaatlusperioodil tehtud kulude alusel igakuiste hüvitistena (edaspidi "igakuised maksed") liikmesriikide käsutusse.

2. Kuni komisjoni igakuiste maksete ülekandmiseni koon-davad liikmesriigid ise kuludeks vajalikud vahendid vastavalt oma akrediteeritud makseasutuste vajadustele.

*Artikkel 15***Igakuiste maksete tegemise kord**

1. Ilma et see piiraks artiklites 30 ja 31 osutatud otsuseid, teeb komisjon igakuised maksed liikmesriikide akrediteeritud makseasutuste kulude hüvitamiseks asjaomase kuu jooksul.

2. Vastavalt artikli 41 lõikes 3 osutatud korrale otsustab komisjon tehtavad maksed liikmesriikide kuludeklaratsiooni ja esitatud teabe alusel vastavalt artikli 8 lõikele 1, võttes arvesse vastavalt artikli 17 kohaselt kohaldatavaid vähendusi ja peatamisi.

3. Igakuised maksed kantakse liikmesriikidele üle hiljemalt tehtud kulude järgse teise kuu kolmandal tööpäeval.

4. Liikmesriikide poolt 1.—15. oktoobrini tehtud kulusid loetakse tehtuks oktoobrikuus. 16.-31. oktoobrini tehtud kulusid loetakse tehtuks novembrikuus.

5. Komisjon võib teha otsuseid lisamaksete või mahaarvamiste kohta. Sel juhul teavitatakse sellest põllumajandusfondide komiteed selle järgmisel istungil.

*Artikkel 16***Maksetähtaegadest kinnipidamine**

Kui maksetähtajad on ühenduse õigusaktidega ette nähtud, põhjustab nende tähtaegade ületamine makseasutuste poolt maksete mittesobivuse ühenduse rahastamiseks, välja arvatud kindlaksmääratud juhtudel, tingimustel ja piirides vastavalt proportsionaalsuse põhimõttele

*Artikkel 17***Igakuiste maksete vähendamine ja peatamine**

1. Kui kuludeklaratsioonid või artikli 15 lõikes 2 osutatud teave ei võimalda komisjonil sedastada, et fondide rahastamiskohustus on vastavuses kohaldatavate ühenduse eeskirjadega, nõuab komisjon asjaomaselt liikmesriigilt lisateabe esitamist komisjoni poolt vastavalt probleemi tõsidusele kindlaks määratud tähtaja jooksul, mis üldreeglina ei tohi olla lühem kui 30 päeva.

Kui liikmesriik ei vasta komisjoni esimeses lõigus osutatud nõudele või kui vastus loetakse mitterahuldavaks või kui see näitab, et kohaldatavaid ühenduse eeskirju on rikutud või ühenduse vahendeid on vääralt kasutatud, võib komisjon vähendada või ajutiselt peatada igakuised maksed liikmesriigile. Komisjon teavitab sellest liikmesriiki, osutades vähendamistele või ajutistele peatamistele.

2. Kui artikli 15 lõikes 2 osutatud deklaratsioonid või teave võimaldavad komisjonil järeldada ühenduse õigusaktidega kindlaks määratud osaluse ülemmäära ületamist või kohaldatavate ühenduse eeskirjade ilmselget rikkumist, võib komisjon rakendada käesoleva artikli lõike 1 teises lõigus osutatud vähendusi või peatamisi, olles andnud liikmesriigile omapoolsete märkuste esitamise võimaluse.

3. Ilma et see piiraks artiklites 30 ja 31 nimetatud otsuseid, kohaldatakse vähendusi ja peatamisi vastavalt proportsionaalsuse põhimõttele artikli 15 lõikes 2 nimetatud igakuiseid maksed käsitleva otsuse kohaselt.

2. PEATÜKK

Artikkel 19

Eelarvedistsipliin

Artikkel 18

Ülemmäärast kinnipidamine

1. Eelarvemenetluse ja eelarve täitmise ajal ei või EAGFi kuludega seotud eraldised ületada artikli 12 lõikes 3 nimetatud netosaldot.

Kõik komisjoni poolt esitatud või nõukogu või komisjoni poolt vastu võetud õigusaktid, mis mõjutavad EAGFi eelarvet, peavad vastama artikli 12 lõikes 3 nimetatud netosaldo.

2. Kui ühenduse eeskirjad näevad liikmesriigi osas ette rahalise ülemmäära eurodes, hüvitatakse sellised kulud eurodes kindlaks määratud ülemmäära ulatuses, koos vajalike kohandustega, kui kohaldatakse määruse (EÜ) nr 1782/2003 artiklit 11.

3. Ühenduse õigusaktidega kindlaks määratud otsemaksete siseriiklike ülemmäärasid, sealhulgas määruse (EÜ) nr 1782/2003 artikli 41 lõikes 1 ja artiklis 71d kindlaks määratud määrasid, mida on kohandatud nimetatud määruse artikli 10 lõikes 1 ja artikli 11 lõikes 1 ette nähtud protsentide ja korrigeerimistega loetakse osaluse ülemmääradena eurodes.

4. Kui komisjon ei ole määruse (EÜ) nr 1782/2003 artikli 11 lõikega 1 ettenähtud kohandusi kindlaks määranud hiljemalt jooksva aasta 30. juuniks, määrab komisjon need kohandused kindlaks käesoleva määruse artikli 41 lõikes 3 osutatud korra kohaselt ja teavitab sellest viivitamata nõukogu.

5. Hiljemalt 1. detsembril võib nõukogu komisjoni ettepanekul ja tema käsutuses oleva uue teabe alusel määruse (EÜ) nr 1782/2003 artiklis 11 kindlaks määratud otsemaksete kohandamise määra vähendada.

Eelarvedistsipliini kord

1. Komisjon esitab Euroopa Parlamendile ja nõukogule N eelarveaasta eelarveprojektiga samaaegselt oma prognoosid eelarveaastate N — 1, N ja N + 1 kohta. Samas esitab komisjon ka esialgsete kavade ja tegelike kulude vaheliste erinevuste analüüsi eelarveaastate N — 2 ja N — 3 kohta.

2. Juhul kui N eelarveaasta eelarveprojekti koostamise ajal tundub, et on oht artikli 12 lõikes 3 osutatud netosaldot N eelarveaasta kohta ületada, arvestades määruse (EÜ) nr 1782/2003 artiklis 11 ette nähtud määra, teeb komisjon nõukogule ettepaneku rakendada vajalikke meetmeid, eelkõige neid, mida nõuab määruse (EÜ) nr 1782/2003 artikli 11 lõike 2 rakendamine.

3. Kui komisjoni hinnangul on olemas oht artikli 12 lõikes 3 osutatud netosaldot ületada ja kui komisjoni oma juhtimisalase pädevuse raames ei saa võtta asjakohaseid piisavaid meetmeid olukorra parandamiseks, teeb ta nõukogule ettepaneku muude meetmete kohta, et tagada nimetatud saldost kinnipidamine.

Nõukogu otsustab nende meetmete üle vastavalt asutamislepingu artiklis 37 ette nähtud korrale kahe kuu jooksul pärast komisjoni ettepaneku kättesaamist. Euroopa Parlament annab oma arvamuse piisava ajavara, et võimaldada nõukogul see teatavaks võtta ja teha otsus määratud tähtaja jooksul.

4. Juhul kui N eelarveaasta lõpuks liikmesriikide hüvitamisaotlused ületavad või tõenäoliselt ületavad vastavalt artikli 12 lõikele 3 kindlaks määratud netosaldot, siis komisjon:

- a) võtab nimetatud taotlused arvesse proportsionaalselt liikmesriikide poolt esitatud taotlustega ja vaba eelarve piirides ning määrab ajutiselt kindlaks asjaomase kuu maksete summa;
- b) määrab kõikide liikmesriikide jaoks hiljemalt järgneva aasta 28. veebruariks kindlaks nende eelnendud eelarveaasta ühenduse finantseerimise seisu;
- c) määrab vastavalt artikli 41 lõikes 3 osutatud korrale kindlaks ühenduse rahastamise kogusumma liikmesriikide kaupa tuginedes ühenduse rahastamise ühtsele määrale igakuisteks makseteks määratud eelarvelimiidi piires;
- d) tasub hiljemalt koos N + 1 aasta märtsi kuumaksega võimalikud liikmesriikide vahelised kompensatsioonid.

*Artikkel 20***Varajase hoiatamise süsteem**

Et tagada eelarve ülemmäärast kinnipidamine, rakendab komisjon EAGFi kulude suhtes igakuist varajase hoiatamise ja seire süsteemi.

Enne iga eelarveaasta algust määrab komisjon sel eesmärgil kindlaks igakuiste kulude profiilid üldjooned tuginedes vajaduse korral kolme eelnenud aasta keskmistele igakuistele kuludele.

Komisjon esitab Euroopa Parlamendile ja nõukogule igakuise aruande, milles uurib nende profiilidega seoses tehtud kulude arengut ja mis sisaldab hinnangut jooksva eelarveaasta prognoositavale arengule.

*Artikkel 21***Valuutade vahetuskursid**

1. Kui komisjon võtab vastu esialgse eelarveprojekti või esialgse eelarveprojekti põllumajanduskulutusi puudutava kirjaliku muutmissetpaneku, kasutab ta EAGFi eelarve prognooside tegemiseks euro ja USA dollari keskmist vahetuskursi turul viimase kvartali jooksul, mis lõppes vähemalt 20 päeva enne eelarvedokumendi vastuvõtmist komisjoni poolt.

2. Kui komisjon võtab vastu esialgse parandus- ja lisaelarve projekti või selle kirjaliku muutmissetpaneku, siis selles ulatuses, kus nimetatud dokumendid puudutavad artikli 3 lõike 1 punktides a ja b nimetatud meetmetega seotud eraldi, kasutab komisjon:

- a) ühelt poolt euro ja USA dollari vahelist reaalselt turul kehtinud keskmist vahetuskursi alates eelmise eelarveaasta 1. augustist kuni viimase kvartali lõpuni, mis lõppes vähemalt 20 päeva enne eelarvedokumendi vastuvõtmist komisjoni poolt ning hiljemalt jooksva eelarveaasta 31. juulil; ja
- b) teiselt poolt järelejäänud eelarveaasta prognoosina nimetatud viimase vähemalt 20 päeva enne eelarvedokumendi

komisjoni poolt vastuvõtmist lõppenud kvartali keskmist vahetuskursi.

III JAOTIS

EAFRD

1. PEATÜKK

Rahastamismeetod*Artikkel 22***EAFRD finantsosalus**

EAFRD finantsosalus maaelu arengu programmide kuludes määratakse iga programmi osas kindlaks EAFRDist antavaid maaelu arengu toetusi käsitlevate ühenduse õigusaktidega kehtestatud ülemmäärade ulatuses, millele lisanduvad komisjoni poolt kindlaks määratud summad vastavalt käesoleva määruse artikli 12 lõikele 2.

Käesoleva määruse kohaselt rahastatavaid kulusid ei tohi katta ühenduse eelarvest ühegi teise rahastamisvahendiga.

*Artikkel 23***Eelarvekohustused**

Maaelu arenguga seotud ühenduse eelarvekohustused (edaspidi eelarvekohustused) teostatakse aastaste osamaksetena ajavahemikul 1. jaanuarist 2007 kuni 31. detsembrini 2013.

Komisjoni otsus, liikmesriigi esitatud maaelu arengu programmi vastu võtmiseks, on määruse (EÜ, Euratom) nr 1605/2002 artikli 75 lõike 2 tähenduses kehtiv rahastamisotsusena ja loob pärast asjaomase liikmesriigi teavitamist kõnealuse määruse tähenduses juriidilise kohustuse.

Iga programmi puhul järgneb esimest osamakset käsitlev eelarvekohustus programmi vastu võtmisele komisjoni poolt. Hilisemate osamaksetega seotud eelarvekohustused teostab komisjon käesoleva artikli teises lõigus nimetatud otsuse põhjal enne iga aasta 1. maid.

2. PEATÜKK

Artikkel 26

Finantshaldus**Vahemaksete teostamine**

Artikkel 24

Kõikide maksete suhtes kohaldatavad sätted

1. Komisjon teostab EAFRD osaluse maksed vastavalt eelarvekohustustele.
2. Artiklis 4 osutatud kulude katmiseks vajalikud eraldised antakse komisjoni poolt liikmesriikide käsutusse ettemakse, vahemakse või lõppmakse vormis. Nende eraldiste suhtes kohaldatakse artikleid 25 — 28.
3. Maksed kuuluvad kõige vanema avatud eelarvekohustuse juurde.
4. Ettemakse ja vahemaksete kogusumma ulatub maksimaalselt 95 %ni EAFRD osalusest iga maaelu arengu programmi puhul.

Artikkel 25

Ettemaksete teostamine

1. Komisjon teostab maaelu arengu programmi vastuvõtmise järel ühekordse ettemakse selle arenguprogrammi jaoks liikmesriigi poolt määratud akrediteeritud makseasutusele. See ettemakse moodustab 7 % EAFRD osalusest vastavas programmis. Ettemakse võib jaotada kahe eelarveaasta peale vastavalt eelarvelistele võimalustele.
2. Kogu ettemakstud toetussumma makstakse akrediteeritud makseasutuse poolt komisjonile tagasi, kui maaelu arengu programmi raames ei saadeta ühtegi kuludeklaratsiooni 24 kuu jooksul alates ettemakse esimese osa väljamaksmisest.
3. Ettemakse intressid kuuluvad vastava maaelu arengu programmi juurde ja arvestatakse maha kulude lõppdeklaratsioonis esitatud avalikest kuludest.
4. Kogu ettemaksuna makstud summa tasaarveldatakse maaelu arengu programmi lõpetamisel.

1. Vahemaksed teostatakse iga maaelu arengu programmi tasandil. Need arvutatakse, kohaldades iga prioriteedi kaasrahastamise määra selle prioriteedi raames tõendatud avalike kulude suhtes.

2. Komisjon teostab vahemakseid vastavalt eelarvevõimalustele, et hüvitada akrediteeritud makseasutuste poolt programmide rakendamiseks tehtud kulud.

3. Iga vahemakse peab vastama järgmistele nõuetele:

- a) akrediteeritud makseasutuse poolt allkirjastatud kuludeklaratsiooni esitamine komisjonile vastavalt artikli 8 lõike 1 punktile c;
- b) kogu vastava programmiga kaetud perioodi tarbeks igale prioriteedile omistatud EAFRD osaluse kogusummast kinnipidamine;
- c) maaelu arengu programmi rakendamist käsitleva viimase aastaaruande esitamine komisjonile.

4. Komisjon teavitab viivitamata akrediteeritud makseasutust ja koordineerivat asutust (juhul, kui selline asutus on määratud) kui mõni käesoleva artikli lõikes 3 sätestatud tingimus ei ole täidetud ja kui kuludeklaratsioon ei ole seetõttu vastuvõetav.

5. Komisjon teostab vahemaksed 45 päeva jooksul alates käesoleva artikli lõikes 3 sätestatud tingimustele vastava kuludeklaratsiooni registreerimisest, ilma et see piiraks artiklites 30 ja 31 nimetatud otsuseid.

6. Akrediteeritud makseasutused koostavad ja edastavad komisjonile maaelu arengu programmidega seotud kulude vahedeklaratsioonid komisjoni poolt kindlaks määratud sagedusega koordineeriva asutuse vahendusel või otse, kui koordineerivat asutust ei ole määratud. Nimetatud kuludeklaratsioonid katavad akrediteeritud makseasutuste poolt tehtud kulud iga asjaomase perioodi vältel.

Vahepealsed kuludeklaratsioonid, mis käsitlevad pärast 16. oktoobrit tehtud kulusid, kuuluvad väljamaksmisele järgmisel eelarveaastal.

*Artikkel 27***Vahemaksete peatamine ja vähendamine**

1. Vahemaksed teostatakse vastavalt määruse (EÜ, Euratom) nr 1605/2002 artiklis 81 sätestatud tingimustele liikmesriikide poolt edastatud kuludeklaratsioonide ja finantsteabe alusel.

2. Kui kuludeklaratsioonid või liikmesriigi poolt edastatud teave ei võimalda komisjonil sedastada, et kuludeklaratsioon vastab kohaldatavatele ühenduse eeskirjadele, palub komisjon asjaomasel liikmesriigil esitada lisateave tähtaja jooksul, mis määratakse kindlaks sõltuvalt probleemi tõsidusest ning mis üldjuhul ei või olla lühem kui 30 päeva.

3. Kui liikmesriik ei vasta lõikes 2 sätestatud komisjoni taotlusele või kui vastus hinnatakse ebapiisavaks või see võimaldab järeldada ühenduse eeskirjade rikkumist või ühenduse vahendite väärkasutamist, võib komisjon ajutiselt vähendada või peatada vahemaksed liikmesriigile. Komisjon teavitab sellest liikmesriiki.

4. Artiklis 26 osutatud vahemaksete peatamine või vähendamine järgib proportsionaalsuse põhimõtet ning selle teostamine ei piira artiklites 30 ja 31 nimetatud otsuseid.

*Artikkel 28***Lõppmakse ja programmi lõpetamine**

1. Komisjon teostab lõppmakse vastavalt eelarvevõimalustele pärast maaelu arengu programmi rakendamise viimase aruande kättesaamist vastava prioriteedi kaasfinantseerimise määra, vastava maaelu arengu programmi rakendamise viimase eelarveaasta raamatupidamisaruannete ja asjakohase kontrollimise ja heakskiitmise otsuse alusel. Need raamatupidamisaruanded esitatakse komisjonile hiljemalt 30. juuniks 2016 ja need hõlmavad akrediteeritud makseasutuse poolt kuni 31. detsembrini 2015 tehtud kulused.

2. Lõppmakse teostatakse hiljemalt kuus kuud pärast lõikes 1 nimetatud teabe ja dokumentide kättesaamist. Pärast lõppmakse teostamist allesjäävad kohustused tasaarveldatakse komisjoni poolt hiljemalt kuue kuu jooksul, ilma et see piiraks artikli 29 lõike 6 kohaldamist.

3. Kui komisjonile ei esitata hiljemalt 30. juuniks 2016 viimast eelarve täitmise aastaaruannet ja programmi

rakendamise viimase aasta raamatupidamisaruannete kontrollimiseks ja heakskiitmiseks vajalikke dokumente, kaasneb sellega lõppmakse kohustustest vabastamine vastavalt artikli 29.

*Artikkel 29***Automaatne kohustustest vabastamine**

1. Komisjon vabastab automaatselt kohustusest maaelu arengu programmi tarbeks mõeldud eelarvekohustuse osa suhtes, mida ei ole kasutatud ettemakseks või vahemakseks või mille kohta ei ole komisjonile hiljemalt teise eelarve aastale järgneva aasta 31. detsembriks esitatud ühtegi artikli 26 lõikes 3 sätestatud tingimustele vastavat kuludeklaratsiooni.

2. Automaatselt vabastatakse kohustustest eelarvekohustuste 31. detsembril 2015 veel avatud osa suhtes, mille kohta ei ole esitatud ühtegi kuludeklaratsiooni hiljemalt 30. juuniks 2016.

3. Kui toetuse või toetuskava lubamiseks on vaja komisjoni otsust, mis järgneb maaelu arengu programmi heakskiitmise otsusele, arvestatakse kohustustest vabastamise tähtaega nimetatud hilisema otsuse kuupäevast. Sellise pikendusega seotud summad kehtestatakse liikmesriigi poolt ettenähtud maksegraafiku alusel.

4. Edasilükkava mõjuga kohtu- või haldusmenetluse korral katkestatakse lõigetes 1 ja 2 nimetatud automaatne kohustustest vabastamine asjaomaste tegevustega seotud summa ulatuses nimetatud kohtu- või haldusmenetluse ajaks, tingimusel et komisjon saab liikmesriigilt põhjendatud teatise hiljemalt N + 2 aasta 31. detsembriks.

5. Automaatse kohustustest vabastamise arvutamisel ei voeta arvesse:

a) eelarvekohustuste osa, mille kohta on esitatud kuludeklaratsioon, kuid mille hüvitamine on komisjoni poolt N + 2 aasta 31. detsembril vähendatud või peatatud;

b) eelarvekohustuste osa, mida makseasutus ei ole saanud maksta vääramatu jõu tõttu ja millel on tõsised tagajärjed maaelu arengu programmi rakendamisele. Valitsused, kes väidavad vääramatut jõudu, peavad tõestama selle otseseid tagajärgi programmi osalisele või täielikule rakendamisele.

6. Komisjon teavitab vajalikul ajal liikmesriike ja asjaomaseid asutusi ohust, et rakendatakse automaatset kohustustest vabastamist. Komisjon teavitab liikmesriike ja asjaomaseid asutusi tema valduses olevas teabes näidatud automaatse tasaarvelduse summast. Liikmesriikidel on teabe kättesaamisest alates aega kaks kuud, et anda oma nõusolek kõnealuse summa kohta või esitada oma märkused. Komisjon teostab automaatse kohustustest vabastamise hiljemalt üheksa kuud pärast lõigetes 1 — 4 sätestatud tähtaegade möödumist.

7. Automaatse kohustustest vabastamise korral vähendatakse EAFRD osalust asjaomases maaelu arengu programmis vastava aasta osas kohustustest automaatselt vabastatud summa võrra. Liikmesriik esitab muudetud rahastamiskava, et jaotada toetussumma vähendus programmi eri prioriteetide vahel. Vastasel korral vähendab komisjon prioriteetidele eraldatud summat proportsionaalselt.

8. Kui käesolev määrus jõustub pärast 1. jaanuari 2007, pikendatakse lõikes 1 sätestatud tähtaega, mille lõppedes võib teostada kohustustest vabastamise, esimese kohustustest vabastamise osas 1. jaanuari 2007 ja vastava maaelu arengu programmi komisjoni poolt vastuvõtmise kuupäeva vahele jäävate kuude arvu võrra.

IV JAOTIS

RAAMATUPIDAMISARVESTUSE KONTROLLIMINE JA HEAKSKIITMINE NING KOMISJONI TEOSTATAV JÄRELEVALVE

1. PEATÜKK

Kontrollimine ja heakskiitmine

Artikkel 30

Raamatupidamisarvestuse kontrollimine ja heakskiitmine

1. Enne kõnealusele eelarveaastale järgneva aasta 30. aprilli teeb komisjon otsuse akrediteeritud makseasutuste raamatupidamisarvestuse kontrollimise ja heakskiitmise kohta artikli 41 lõikes 3 sätestatud korra kohaselt, artikli 8 lõike 1 punkti c alapunkti iii kohaselt edastatud teabe alusel.

2. Raamatupidamisarvestuse kontrollimise ja heakskiitmise otsus hõlmab esitatud aastaaruannete täielikkust, täpsust ja tõepärasust. Otsus tehakse ilma, et see piiraks vastavalt artiklile 31 tehtud varasemaid otsuseid.

Artikkel 31

Vastavuse kontroll

1. Kui komisjon leiab, et artikli 3 lõikes 1 ja artiklis 4 näidatud kulud on tehtud ühenduse eeskirju rikkudes, teeb ta otsuse ühenduse rahastamisest välja jäetavate summade kohta vastavalt artikli 41 lõikes 3 nimetatud korrale.

2. Komisjon hindab välja jäetavaid summasid, tuvastatud mittevastavuse raskusastme alusel. Komisjon võtab arvesse rikkumise laadi ja raskusastet, ning ühendusele tekitatud rahalist kahju.

3. Enne iga rahastamisest keeldumise otsust teavitatakse kirjalikult komisjoni kontrolli tulemustest ja asjaomase liikmesriigi vastustest, mille järel pooled püüavad jõuda kokkuleppele võetavate meetmete osas.

Kokkuleppe ebaõnnestumise korral võib liikmesriik taotleda neljakuulise lepitusmenetluse alustamist, mille tulemuste põhjal koostatud aruanne edastatakse komisjonile, kes vaatab selle läbi enne võimaliku rahastamisest keeldumise otsuse tegemist.

4. Rahastamisest ei saa keelduda järgmistel juhtudel:

a) artikli 3 lõikes 1 sätestatud kulud, mis tehti rohkem kui 24 kuud enne komisjoni kirjalikku teadet asjaomasele liikmesriigile kontrolli tulemuste kohta;

b) mitmeaastaste meetmete kulud, mis on osa artikli 3 lõikes 1 sätestatud kuludest või mis on seotud artiklis 4 nimetatud programmidega ja mille puhul viimane kohustus toetuse saajale tekkis enam kui 24 kuud enne komisjoni kirjalikku teadet asjaomasele liikmesriigile kontrolli tulemuste kohta;

c) artiklis 4 näidatud programmides sisalduvate meetmete kulud (välja arvatud punktis b nimetatud kulud), mille makse või vastavalt asjaoludele lõppmakse teostas makseasutus enam kui 24 kuud enne komisjoni kirjalikku teadet asjaomasele liikmesriigile kontrolli tulemuste kohta.

5. Lõiget 4 ei kohaldata järgmistel juhtudel:

- a) mis tulenevad artiklites 32 ja 33 osutatud eeskirjade eiramine;
- b) mis on seotud riiklikud toetused või rikkumised, mille kohta on alustatud asutamislepingu artiklis 88 või 226 osutatud menetlust.

2. PEATÜKK

EESKIRJADE EIRAMINE

Artikkel 32

EAGFi erisätted

1. Eeskirjade eiramise või hooletuse tõttu tagasinõutud summad ja nende juurde kuuluvad intressid makstakse välja makseasutustele ja kantakse viimaste poolt EAGFi tulude hulka nende reaalse tagasinõudmise kuu alla.

2. Ühenduse eelarvesse maksmisel võib liikmesriik kinni pidada 20 % vastavatest summadest kindla suurusega tagasinõudmiskuludena, välja arvatud asjaomase liikmesriigi haldusasutuste või muude organite süül toime pandud eeskirjade eiramise või hooletuse korral.

3. Artikli 8 lõike 1 punkti c alapunktis iii sätestatud raamatupidamise aastaaruannete üleandmise puhul edastavad liikmesriigid komisjonile kokkuvõtva aruande eeskirjade eiramiste tagajärjel algatatud tagasinõudmise menetluste seisust, jagades veel tagasinõudmata summad haldus- ja/või kohtumenetluse järgi ja eeskirjade eiramise esmakordse haldusliku või kohtuliku tuvastamise aasta järgi.

Liikmesriigid annavad komisjoni käsutusse individuaalsete tagasinõudmismenetluste ning veel tagasinõudmata summade üksikasjad.

4. Pärast artikli 31 lõikes 3 sätestatud menetlust võib komisjon teha otsuse panna tagasinõutavad summad liikmesriigi vastutusele järgmistel juhtudel:

- a) kui liikmesriik ei ole algatanud tagasinõudmiseks kõiki siseriiklike ja ühenduse õigusaktidega ettenähtud haldus- või kohtumenetlusi eeskirjade eiramise esmakordsele halduslikule või kohtulikule tuvastamisele järgneval aastal;

- b) kui haldusliku või kohtuliku tuvastamise esmakordset akti ei koostatud, või kui see koostati hilinemisega, mis võib kahjustada tagasinõudmist, või kui eeskirjade eiramist ei lisatud käesoleva artikli lõike 3 esimeses lõigus sätestatud kokkuvõtvasse aruandesse esmakordse haldusliku või kohtuliku tuvastamise aastal.

5. Kui tagasinõudmist ei ole toimunud nelja aasta jooksul pärast esmakordset halduslikku või kohtulikku tuvastamist, või kaheksa aasta jooksul, kui tagasinõudmine toimub siseriikliku kohtu kaudu, kaetakse 50 % tagasinõudmise puudumise finants tagajärgedest asjaomase liikmesriigi ja 50 % ühenduse eelarvest.

Asjaomane liikmesriik toob lõike 3 esimeses lõigus nimetatud kokkuvõtvas aruandes eraldi välja summad, mille osas ei toimunud tagasinõudmist käesoleva lõike esimeses lõigus sätestatud tähtaja jooksul.

Vastavalt esimesele lõigule tagasinõudmise puudumisest tuleneva finantskohustuse jagamine ei piira asjaomase liikmesriigi kohustust järgida tagasinõudmismenetlusi vastavalt käesoleva määruse artikli 9 lõikele 1. Sel viisil tagasi nõutud summadest kantakse 50 % EAGFi arvele pärast lõikes 2 ette nähtud kinnipidamise kohaldamist.

Kui tagasinõudmismenetluse raames konstateeritakse eeskirjade eiramiste puudumist lõpliku laadi haldusakti või kohtuotsusega, deklareerib asjaomane liikmesriik EAGFi kuluna tema poolt esimese lõigu alusel kantud finantskohustuse.

Kui tagasinõudmine ei saanud asjaomasest liikmesriigist olenemata põhjustel toimuda käesoleva lõike esimeses lõigus kindlaksmääratud tähtaja jooksul ja tagasinõutav summa ületab 1 miljonit eurot, võib komisjon liikmesriigi taotlusel tähtaega pikendada kuni 50 % ulatuses esialgselt tähtjast.

6. Nõuetekohaselt põhjendatud juhtudel võivad liikmesriigid otsustada tagasinõudmist mitte läbi viia. Sellise otsuse võib teha vaid järgmistel juhtudel:

- a) kui tagasinõudmisel juba tehtud ja ettenähtavad kulud on suuremad kui tagasinõutav summa; või
- b) kui tagasinõudmine osutub võimatuks võlgniku või eeskirjade eiramise eest juriidilist vastutust kandvate isikute asjaomase liikmesriigi õigusaktide kohaselt tuvastatud ja tunnustatud maksejõuetuse tõttu.

Asjaomane liikmesriik toob artikli 3 esimeses lõigus sätestatud kokkuvõtvast aruandes eraldi välja summad, mille osas ta otsustas tagasinõudmismenetlust mitte alustada, ning oma otsuse põhjenduse.

7. Lõike 5 rakendamisest tulenevad liikmesriigi kanda olevad finantstagajärjed tuuakse liikmesriigi poolt välja raamatupidamise aastaaruannetes, mis esitatakse komisjonile vastavalt artikli 8 lõike 1 punkti c alapunktile iii. Komisjon kontrollib selle korrektset kohaldamist ja teostab vajadusel nõutavad kohandused artikli 30 lõikes 1 täpsustatud otsuse vastuvõtmisel.

8. Pärast artikli 31 lõikes 3 sätestatud menetluse läbiviimist võib komisjon teha otsuse ühenduse eelarvesse pandud summade ühenduse rahastamisest kõrvaldamise kohta järgmistel juhtudel:

- a) kohaldades käesoleva artikli lõikeid 5 ja 6, kui komisjon tuvastab, et eeskirjade eiramine või tagasinõudmise puudumine tulenevad haldusasutustele või muudele ametiasutustele süüks pandavast eeskirjade eiramisest või hooletusest;
- b) kohaldades käesoleva artikli lõiget 6, kui tema hinnangul ei ole liikmesriigi põhjendus piisav, et õigustada otsust tagasinõudmismenetlust peatada.

Artikkel 33

EAFRD tegevuste erisätted

1. Liikmesriigid teostavad maaelu arengu projektides või programmides tuvastatud eeskirjade eiramise ja hooletuse rahalist korrigeerimist vastava ühenduse rahastamise täieliku või osalise lõpetamise kaudu. Liikmesriigid võtavad arvesse tuvastatud eeskirjade eiramise laadi ja tõsidust, samuti EAFRD rahalise kaotuse taset.

2. Kui ühenduse vahendid on toetuse saajatele juba välja makstud, nõutakse need tagasi akrediteeritud makseasutuse poolt vastavalt tema tagasinõudmismenetlusele ja kasutatakse uuesti kooskõlas lõike 3 punktiga c.

3. Liikmesriigid kohustuvad tegema finantskohandusi ja vahendeid taaskasutama järgides järgmisi tingimusi:

- a) kui tuvastatakse eeskirjade eiramine, laiendavad liikmesriigid järelepärimisi, et katta kõik tegevused, mida nimetatud eeskirjade eiramine puudutada võib;

- b) liikmesriigid teatavad vastavatest korrigeerimistest komisjonile;

- c) ühenduse rahastamisest kõrvaldatud summad ja tagasinõutud summad ning nende juurde kuuluvad intressid jaotatakse ümber asjaomasele programmile. Siiski saab liikmesriik ühenduse kõrvaldatud või tagasinõutud vahendeid kasutada vaid sama maaelu arengu programmi raames ette nähtud tegevuste jaoks ja tingimusel, et need vahendid jaotatakse ümber tegevustele mille suhtes viidi läbi finantskohandusi.

4. Artikli 8 lõike 1 punkti c alapunktis iii sätestatud raamatupidamise aastaaruannete üleandmisel edastavad liikmesriigid komisjonile kokkuvõtvast aruande eeskirjade eiramise tagajärjel algatatud tagasinõudmismenetluste seisust, jagades veel tagastamata summad haldus- ja/või kohtumenetluste järgi ja eeskirjade eiramise esmakordse haldusliku või kohtuliku tuvastamise aasta järgi.

Nad teavitavad komisjoni, mil viisil on nad otsustanud või kavatsesid tühistatud rahalisi vahendeid taaskasutada ja vajadusel muuta asjaomase maaelu arengu programmi rahastamiskava.

5. Pärast artikli 31 lõikes 3 sätestatud menetlust võib komisjon teha otsuse panna tagasinõutavad summad liikmesriigi vastutusele järgmistel juhtudel:

- a) kui liikmesriik ei ole algatatud toetuse saajatele makstud summade tagasinõudmiseks kõiki siseriiklike ja ühenduse õigusaktidega ettenähtud haldus- või kohtumenetlusi eeskirjade eiramise esmakordsele halduslikule või kohtulikule tuvastamisele järgneval aastal;
- b) kui liikmesriik ei ole täitnud oma lõike 2 punktides a ja c sätestatud kohustusi.

6. Kui lõikes 2 sätestatud tagasinõudmine viidi läbi pärast maaelu arengu programmi lõpetamist, maksab liikmesriik tagasinõutud summa ühenduse eelarvesse.

7. Liikmesriik võib teha otsuse tagasinõudmismenetluse lõpetamise kohta pärast maaelu arengu programmi lõpetamist artikli 32 lõikes 6 sätestatud tingimustel.

8. Kui tagasinõudmine ei toimunud enne maaelu arengu programmi lõpetamist, kaetakse 50 % tagasinõudmise puudumise finants tagajärgedest asjaomase liikmesriigi ja 50 % ühenduse eelarvest kas nelja aasta jooksul pärast esmakordset halduslikku või kohtulikku tuvastamist või kaheksa aasta jooksul, kui tagasinõudmine toimub siseriikliku kohtu kaudu, või programmi lõpetamisel, kui tagasinõudmise tähtaeg lõpeb enne programmi lõpetamist.

Kui tagasinõudmine ei saanud asjaomasest liikmesriigist olenemata põhjustel toimuda käesoleva lõike esimeses lõigus kindlaksmääratud tähtaja jooksul ja tagasinõutav summa ületab 1 miljonit eurot, võib komisjon liikmesriigi taotlusel tähtaega pikendada kuni 50 % ulatuses esialgselt tähtajast.

9. Lõikes 8 nimetatud juhtudel maksab liikmesriik enda poolt kantava 50 % summast ühenduse eelarvesse.

10. Kui komisjon teeb finantskorrigeerimisi, ei mõjuta see liikmesriigi kohustust tagasi nõuda tema enda finantsosaluse raames makstud summasid kooskõlas nõukogu 22. märtsi 1999. aasta määruse (EÜ) nr 659/1999 (millega kehtestatakse üksikasjalikud eeskirjad EÜ asutamislepingu artikli 93 kohaldamiseks) ⁽¹⁾ artikliga 14.

Artikkel 34

Liikmesriikidest tulenevad sihtotstarbelised tulud

1. Sihtotstarbeliste tuludena määruse (EÜ, Euratom) nr 1605/2002 artikli 18 tähenduses loetakse:

- a) summad, mis käesoleva määruse artiklite 31, 32 ja 33 kohaldamise tulemusena tuleb maksta ühenduse eelarvesse, kaasa arvatud nendega kaasnevad intressid,
- b) summad, mis saadakse või nõutakse tagasi nõukogu 29. septembri 2003. aasta määruse (EÜ) nr 1788/2003 (millega kehtestatakse maks piima- ja piimatootesektoris) ⁽²⁾ kohaldamise tulemusel.

2. Lõike 1 punktides a ja b nimetatud summad makstakse ühenduse eelarvesse ja taaskasutamise korral võib neid kasutada ainult vastavalt kas EAGFi või EAFRD kulude rahastamiseks.

Artikkel 35

Haldusliku või kohtuliku tuvastamise määratlus

Käesoleva peatüki tähenduses on esimene halduslik või kohtulik tuvastamine pädeva haldus- või kohtuasutuse esimene kirjalik hinnang, milles konkreetsete faktide põhjal järeldatakse, et eeskirju on eiratud, ilma et see piiraks võimalust see järeldus hiljem üle vaadata või see haldus- või kohtumenetluse käigus tagasi võtta.

3. PEATÜKK

KOMISJONI TEOSTATAV JÄRELEVALVE

Artikkel 36

Juurdepäas teabele

1. Liikmesriigid annavad komisjoni käsutusse kogu EAGFi ja EAFRD nõuetekohaseks toimimiseks vajaliku teabe ja võtavad kõik vajalikud meetmed et lihtsustada kontrolli, mida komisjon peab vajalikuks ühenduse rahastamise haldamise raames teha, kaasa arvatud kohapealne kontroll.

2. Liikmesriigid edastavad komisjonile, selle nõudmisel ühise põllumajanduspoliitikaga seotud ühenduse õigusaktide rakendamiseks vastuvõetud õigus- ja haldusnormid, kui need õigusaktid mõjutavad rahaliselt EAGFi või EAFRDd.

3. Liikmesriigid annavad komisjoni käsutusse kogu teabe tuvastatud eeskirjade eiramise kohta kooskõlas artiklitega 32 ja 33 ning teabe nimetatud eeskirjade eiramise tõttu põhjendamatult makstud summade tagasinõudmiseks võetud meetmete kohta.

⁽¹⁾ EÜT L 83, 27.3.1999, lk 1. Määrust on muudetud 2003. aasta ühinemisaktiga.

⁽²⁾ ELT L 270, 21.10.2003, lk 123. Määrust on muudetud määrusega (EÜ) nr 2217/2004 (ELT L 375, 23.12.2004, lk 1).

Artikkel 37

Kohapealne kontroll

1. Ilma et see piiraks liikmesriikide poolt vastavalt siseriiklikele õigus- ja haldusnormidele ning asutamislepingu artiklile 248 teostatud kontrolli, või asutamislepingu artikli 279 alusel organiseeritud mis tahes kontrolli, võib komisjon teostada läbi viia kohapealseid kontrolle, et kindlaks teha eelkõige järgmist:

- a) haldustavade vastavus ühenduse eeskirjadele;
- b) vajalike tõendavate dokumentide olemasolu ja nende vastavust EAGFi või EAFRD rahastatud tegevustele;
- c) EAGFi või EAFRD rahastatud tegevuste ja kontrolli tingimused.

Komisjoni poolt kohapealset kontrolli teostama volitatud isikutel või komisjoni ametnikel, kes tegutsevad neile antud pädevuse piires, on juurdepääs raamatupidamise dokumentidele ja kõigile teistele dokumentidele, kaasa arvatud elektroonilisel andmekandjal koostatud või säilitatud andmetele, mis on seotud EAGFi või EAFRD rahastatud kuludega.

Kontrolliõiguse delegeerimine ei mõjuta siseriiklike sätete kohaldamist, millega antakse teatud toimingute tegemise õigus selleks siseriiklike õigusaktidega määratud ametnikele. Komisjoni poolt volitatud isikud ei osale eelkõige koduviisitidel ja liikmesriigi õigusaktidega ette nähtud formaalsetel ülekuulamistel. Siiski on neil juurdepääs sel viisil omandatud teabele.

2. Komisjon teavitab vajalikul ajal enne kontrolli asjaomast liikmesriiki või liikmesriiki, kelle territooriumil peab kontroll toimuma. Asjaomase liikmesriigi ametnikud võivad selles kontrollis osaleda.

Komisjoni taotlusel ja liikmesriigi nõusolekul teevad liikmesriigi pädevad asutused täiendavat kontrolli või uurimise järelepärimisi käesoleva määrusega hõlmatud tegevuste osas. Komisjoni ametnikud või tema volitatud esindajad võivad neis osaleda.

Kontrolli parandamiseks võib komisjon asjaomaste liikmesriikide nõusolekul teatavate kontrolli või järelepärimiste teostamisse kaasata nimetatud liikmesriikide ametiasutusi.

V JAOTIS

ÜLEMINEKU- JA LÕPPSÄTTED

Artikkel 38

EAGGF tagatisrahastu kulud, välja arvatud maaelu arengu kulud

1. EAGGF tagatisrahastu rahastab liikmesriikide kulusid vastavalt määruse (EÜ) nr 1258/1999 artiklile 2 ja artikli 3 lõigetele 2 ja 3 kuni 15. oktoobrini 2006.

2. Liikmesriikide poolt alates 16. oktoobrist 2006 tehtud kulud rahastatakse vastavalt käesolevas määruses kehtestatud eeskirjadele.

Artikkel 39

EAGGF tagatisrahastu kulud maaelu arengule

1. Vastavalt määruse (EÜ) nr 1258/1999 artikli 3 lõikele 1 kohaldatakse enne 1. maid 2004 Euroopa Liitu kuulunud liikmesriikide puhul, EAGGF tagatisrahastu poolt rahastatavate maaelu arengu programmidele suhtes aastatel 2000 — 2006 järgmisi eeskirju:

- a) maksed toetuse saajatele lõpevad hiljemalt 15. oktoobril 2006 ja liikmesriikide nendega seotud kulud hüvitab komisjon neile hiljemalt 2006. aasta oktoobrikuu kuludeklaratsiooni alusel. Komisjon võib põhjendatud juhtudel ja vastavalt artikli 41 lõikes 2 osutatud korrale siiski anda loa maksete tegemiseks kuni 31. detsembrini 2006; need maksed hüvitatakse EAGFi liikmesriikidele nimetatud programmide rakendamise perioodiks määruse (EÜ) nr 1258/1999 artikli 5 lõike 1 teise lõigu kohaselt tehtud ettemaksetega samaväärsetes summas;

b) liikmesriikidele programmide rakendamiseks kooskõlas määruse (EÜ) nr 1258/1999 artikli 5 lõike 1 teise lõiguga tehtud ettemaksed arvavad liikmesriigid EAGFi rahastatavatest kuludest maha hiljemalt 2006. aasta detsembrikuu kuludeklaratsiooniga;

c) liikmesriikide taotlusel, kanduvad akrediteeritud makseasutuste poolt 16. oktoobrist kuni ja 31. detsembrini 2006 kantud kulud, välja arvatud käesoleva artikli punkti a teise lause alusel lubatud kulud, üle EAFRD eelarvesse aastate 2007—2013. maaelu arengu programmitöö alla;

d) pärast maksesummade vabatahtlikku või karistuse raames vähendamist või tühistamist liikmesriigi poolt vastavalt määruse (EÜ) nr 1259/1999 artiklitele 3, 4 ja 5, võib kõnealune liikmesriik kasutada 1. jaanuaril 2007 tema valduses olevaid rahalisi vahendeid käesoleva määruse artiklis 4 nimetatud maaelu arengu meetmete rahastamiseks;

e) kui liikmesriigid ei kasuta punktis d nimetatud rahalisi vahendeid vastavalt artikli 41 lõikes 2 sätestatud meetmetele kindlaks määratava tähtaja jooksul, maksatakse vastavad summad tagasi EAGFi eelarvesse.

2. 1. mail 2004 Euroopa Liiduga ühinenud liikmesriikide puhul, teostatakse automaatne kohustustest vabastamine kooskõlas artikli 3 lõikega 1 maaelu arengu rahastamiseks omistatud summade osas, mille kohta komisjon on otsuse teinud ajavahemikus 1. jaanuarist 2004 kuni 31. detsembrini 2006 ja mille kohta ei ole komisjonile lõpparuande esitamise tähtaja jooksul esitatud rahastamise lõpetamiseks vajalikke dokumente, kohustustest vabastamine hiljemalt 31. detsembril 2010 ning liikmesriigid peavad põhjendamatult saadud summad tagasi maksma.

3. Lõigetes 1 ja 2 ettenähtud automaatse kohustustest vabastamise summast on välja arvatud summad, mis on seotud tegevuste või programmidega, mille kohta on riigi õigusaktide kohaldamise tulemusel algatatud edasilükkava mõjuga kohtu- või haldusmenetlus.

Artikkel 40

EAGGF arendusrahastu kulud

1. EAGGF arendusrahastu poolt maaelu arengumeetmete rahastamiseks eraldatud summade osas, mille kohta komisjon on otsuse teinud ajavahemikul 1. jaanuarist 2000 kuni 31. detsembrini 2006 ja mille kohta ei ole komisjonile lõpparuande esitamise tähtajaks esitatud rahastamise lõpetamiseks vajalikke dokumente, teostatakse automaatne kohustustest vabastamine komisjoni poolt hiljemalt 31. detsembril 2010 ning liikmesriigid peavad põhjendamatult saadud summad tagasi maksma. Toetuste lõpetamiseks vajalikud dokumendid on lõppmakset käsitlev kuludeklaratsioon, toetuse rakendamise lõpparuanne ning nõukogu 21. juuni 1999. aasta määruses (EÜ) nr 1260/1999 (millega nähakse ette üldsätted struktuurifondide kohta)⁽¹⁾ artikli 38 lõike 1 punktis f sätestatud deklaratsioon.

2. Lõikes 1 ettenähtud automaatse kohustustest vabastamise summast on välja arvatud summad, mis on seotud tegevuste või programmidega, mille kohta on riigi õigusaktide kohaldamise tulemusel algatatud edasilükkava mõjuga kohtu- või haldusmenetlus.

Artikkel 41

Fondide komitee

1. Komisjoni abistab põllumajandusfondide komitee (edaspidi komitee).

2. Juhtudel, kui viidatakse käesolevale lõikele, kohaldatakse otsuse 1999/468/EÜ artikleid 4 ja 7.

Otsuse 1999/468/EÜ artikli 4 lõikes 3 sätestatud ajavahemikuks määratakse üks kuu.

3. Juhtudel, kui viidatakse käesolevale lõikele, kohaldatakse otsuse 1999/468/EÜ artikleid 3 ja 7.

4. Komitee võtab vastu oma töökorra.

⁽¹⁾ EÜT L 161, 26.6.1999, lk 1. Määrust on viimati muudetud määrusega (EÜ) nr 173/2005 (ELT L 29, 2.2.2005, lk 3).

Artikkel 42

Üksikasjalikud rakenduseeskirjad

Käesoleva määruse üksikasjalikud rakenduseeskirjad võetakse vastu artikli 41 lõikes 2 sätestatud korras. Rakendades käesolevat määrust ja eriti selle artikleid 6, 7, 8, 9, 16, 26, 28, 31, 32, 33, 34, 37 ja 48, võtab komisjon vastu:

1. tingimused, mida kohaldatakse makseasutuste ja sertifitseerimisasutuste akrediteerimisel ja koordineerivate asutuste eriakrediteerimisel, nende vastavad ülesanded, nõutav teave ja selle komisjoni käsutusse andmise või komisjonile edastamise tingimused;
2. tingimused, mille alusel võib makseasutuste ülesandeid delegeerida;
3. sertifitseerimiseks vajalikud standardid, sertifitseerimise laad, ulatuse ning vajaliku perioodilisuse;
4. automaatse kohustustest vabastamise, vastavuse kontrolli ja raamatupidamisarvestuse kontrollimise ja heakskiitmise menetluste rakendamise tingimused;
5. liikmesriikide tulude arvessevõtmise ja sihtotstarbelise määramise tingimused;
6. kohapealse kontrolli suhtes kohaldatavad üldeeskirjad;
7. komisjonile edastatavate või tema käsutusse antavate järgmiste dokumentide vormi, sisu, perioodilisuse, tähtsused ja tingimused:
  - kuludeklaratsioonid ja -prognoosid, samuti nende ajakohastused,
  - makseasutuste kinnitav avaldus ja raamatupidamise aastaaruanded,
  - arvete sertifitseerimisaruanded,
  - akrediteeritud makseasutuste, koordineerivate asutuste ja sertifitseerimisasutuste identifitseerimisandmed,
  - EAGFi ja EAFRD-i poolt rahastatavate kulude arvessevõtmise ja maksamise tingimused,

— liikmesriikide poolt maaelu arengu tegevuste ja programmide raames läbi viidud finantskorrekture käsitlevad teated ning liikmesriikide kokkuvõtvad aruanded eeskirjade eiramise tagajärjel algatatud tagasinõudmismenetluste seisust,

— artikli 9 kohaldamisel võetud meetmeid käsitlev teave;

8. dokumentide ja teabe säilitamisega seotud eeskirjad;
9. käesoleva määruse rakendamiseks vajalikud ülemineku-meetmed.

Artikkel 43

Iga-aastane finantsaruanne

Enne igale eelarveaastale järgneva aasta esimest septembrit koostab komisjon finantsaruande EAGFi ja EAFRD juhtimisest möödunud eelarveaasta jooksul ning esitab selle Euroopa Parlamendile ja nõukogule.

Artikkel 44

Konfidentsiaalsus

Liikmesriigid ja komisjon võtavad kõik vajalikud meetmed, et tagada käesoleva määruse kohaldamisest tuleneva järelevalve ja raamatupidamisarvestuse kontrollimise ja heakskiitmise raames edastatud ja saadud teabe konfidentsiaalsus.

Selle teabe suhtes kohaldatakse nõukogu 11. novembri 1996. aasta määruse (Euratom, EÜ) nr 2185/96 (mis käsitleb komisjoni tehtavat kohapealset kontrolli ja inspekteerimist, et kaitsta Euroopa ühenduste finantshuve pettuste ja igasuguse muu eeskirjade eiramiste eest)⁽¹⁾ artiklis 8 nimetatud põhimõtteid.

⁽¹⁾ EÜT L 292, 15.11.1996, lk 2.

*Artikkel 45***Euro kasutamine**

1. Summad, mis on esitatud komisjoni otsustes maaelu arengu programmide vastu võtmise kohta, komisjoni maksekohustuste ja väljamaksete summad ja tõendatud või kinnitatud kulude summad ning liikmesriikide kuludeklaratsioonid väljendatakse ja makstakse välja eurodes.

2. Kui määrusega (EÜ) nr 1782/2003 ette nähtud otsemakse tehakse toetuse saajale muus vääringus kui euro, konverteerivad liikmesriigid omavääringus väljendatud toetuse Euroopa Keskpanga viimase kursi alusel, mis eelneb selle aasta 1. oktoobrile, millele toetus määratakse.

3. Lõike 2 kohaldamisel maksab komisjon liikmesriikide koostatud kuludeklaratsioonide alusel liikmesriikidele tagasi toetuse saajatele makstud summad. Kuludeklaratsioonide koostamisel kasutavad liikmesriigid sama vahetuskurssi, mida nad kasutasid toetuse maksmisel.

*Artikkel 46***Määruse (EMÜ) nr 595/91 muutmine**

Määrust (EMÜ) nr 595/91 muudetakse järgmiselt:

- 1) artikli 5 lõige 2 jäetakse välja;
- 2) artikli 7 lõige 1 jäetakse välja.

*Artikkel 47***Kehtetuks tunnistamine**

1. Määrus nr 25, määrus (EÜ) nr 723/97 ja määrus (EÜ) nr 1258/1999 tunnistatakse kehtetuks.

Määrust (EÜ) nr 1258/1999 kohaldatakse siiski kuni 15. oktoobrini 2006 liikmesriigi tehtud kulude suhtes ja kuni 31. detsembrini 2006 komisjoni tehtud kulude suhtes.

2. Viiteid kehtetuks tunnistatud määrustele vaadeldakse kui viiteid käesolevale määrusele ja neid tuleb lugeda lisas toodud vastavustabeli kohaselt.

*Artikkel 48***Üleminekumeetmed**

Käesoleva määruse rakendamiseks võtab komisjon vastu vajalikud ja nõuetekohaselt põhjendatud meetmed kiireloomulistel juhtudel praktiliste ja spetsiifiliste eriprobleemide lahendamiseks, eelkõige seoses üleminekuga määruste 25, (EÜ) nr 723/97 ja (EÜ) nr 1258/1999 sätetelt ning käesoleva määruse sätetele. Need meetmed võivad mõnes osas käesolevast määrusest kõrvale kalduda, kuid ainult rangelt vajalikus ulatuses ja piiratud aja jooksul.

*Artikkel 49***Jõustumine**

Käesolev määrus jõustub seitsmendal päeval pärast selle avaldamist *Euroopa Liidu Teatajas*.

Määrust kohaldatakse alates 1. jaanuarist 2007, välja arvatud artikli 18 lõige 4, mida kohaldatakse alates selle jõustumisest, kui artikli 47 sätteid ei näe ette teisiti.

Järgmisi sätteid kohaldatakse siiski alates 16. oktoobrist 2006:

- artiklid 30 ja 31 alates 16. oktoobrist 2006 tehtud kulude osas,
- artikkel 31 määruse (EMÜ) nr 595/91 artikli 3 raames teatavaks tehtud juhtudel, mille osas ei ole 16. oktoobriks 2006 täielik tagasinõudmine veel aset leidnud,
- artiklid 38, 39, 41, 44 ja 45 2006. aastal 2007. eelarveaastaks deklareeritud kulude osas.

Käesolev määrus on tervikuna siduv ja vahetult kohaldatav kõikides liikmesriikides.

Luxembourg, 21. juuni 2005

Nõukogu nimel
eesistuja
F. BODEN

LISA

Vastavustabel

Määrus (EMÜ) nr 25	Käesolev määrus
Artikkel 1	Artikli 2 lõige 2
Artiklid 2 — 8	—

Määrus (EMÜ) nr 595/91	Käesolev määrus
Artikli 5 lõige 2	Artikli 32 lõige 3 Artikkel 8
Artikli 7 lõige 1	Artikli 32 lõige 2

Määrus (EÜ) nr 723/97	Käesolev määrus
Artiklid 1 — 3	—
Artikkel 4, lõiked 1 ja 2	—
Artikkel 4, lõige 3	Artikkel 5, lõige 1 punkt b
Artiklid 5 — 9	—

Määrus (EÜ) nr 1258/1999	Käesolev määrus
Artikli 1 lõike 1 esimene lõik	Artikli 2 lõige 2
Artikli 1 lõike 2 punkt a	Artikli 3 lõike 1 punkt a
Artikli 1 lõike 2 punkt b	Artikli 3 lõike 1 punkt b
Artikli 1 lõike 2 punkt c	Artikkel 4
Artikli 1 lõike 2 punkt d	Artikli 3 lõike 2 punkt a
Artikli 1 lõike 2 punkt e	Artikli 3 lõike 1 punkt d Artikli 5 lõike 1 punkt c Artikli 5 lõike 1 punkt d
Artikli 1 lõige 3	Artikkel 4
Artikli 1 lõige 4	Artikkel 13
Artikkel 2, lõiked 1 ja 2	Artikkel 3
Artikkel 2, lõige 3	Artikkel 42
Artikkel 3, lõige 1	Artikkel 4
Artikkel 3, lõige 2	Artikkel 3, lõige 2, punkt a

Määrus (EÜ) nr 1258/1999	Käesolev määrus
Artikkel 3, lõige 3	Artikkel 5
Artikkel 3, lõige 4	Artikkel 42
Artikli 4 lõike 1 punkt a	Artikli 8 lõike 1 punkt a Artikli 8 lõike 1 punkt b
Artikli 4 lõige 2	Artikli 6 lõige 1
Artikli 4 lõige 3	Artikli 8 lõige 2
Artikli 4 lõige 4	Artikkel 10
Artikli 4 lõige 5	Artikli 6 lõige 2
Artikli 4 lõige 6	Artikli 8 lõike 1 punkt a
Artikli 4 lõige 7	Artikli 6 lõige 3
Artikli 4 lõige 8	Artikkel 42
Artikli 5 lõike 1 esimene lõik	Artikli 14 lõige 1
Artikli 5 lõike 1 teine lõik	Artikli 25 lõige 1
Artikli 5 lõige 2	Artikli 14 lõige 2
Artikli 5 lõige 3	Artikkel 42
Artikli 6 lõige 1	Artikli 8 lõike 1 punkt c
Artikli 6 lõige 2	Artikkel 42
Artikli 7 lõige 1	Artikkel 15, lõige 2
Artikli 7 lõike 2 esimene lõik	Artikli 15 lõige 2
Artikli 7 lõike 2 teine lõik	Artikkel 15, lõiked 3 ja 4
Artikli 7 lõike 2 kolmas lõik	Artikli 15 lõige 5
Artikli 7 lõike 3 esimene lõik	Artikli 30 lõige 1
Artikli 7 lõike 3 teine lõik	Artikli 30 lõige 2
Artikli 7 lõike 4 esimene lõik	Artikli 31 lõige 1
Artikli 7 lõike 4 teine lõik	Artikli 31 lõike 3 esimene lõik
Artikli 7 lõike 4 kolmas lõik	Artikli 31 lõike 3 teine lõik
Artikli 7 lõike 4 neljas lõik	Artikli 31 lõige 2
Artikli 7 lõike 4 viies lõik	Artikli 31 lõige 4
Artikli 7 lõike 4 kuues lõik	Artikli 31 lõige 5
Artikli 7 lõige 5	Artikkel 42
Artikli 8 lõike 1 esimene lõik	Artikli 9 lõige 1
Artikli 8 lõike 1 teine lõik	Artikli 9 lõige 3
Artikli 8 lõige 2	Artikli 32 lõiked 1 ja 8
Artikli 8 lõige 3	Artikkel 42
Artikli 9 lõike 1 esimene lõik	Artikli 36 lõige 1

Määrus (EÜ) nr 1258/1999	Käesolev määrus
Artikli 9 lõike 1 teine lõik	Artikli 36 lõige 2
Artikli 9 lõige 2	Artikli 37 lõige 1
Artikli 9 lõige 3	Artikkel 42
Artikkel 10	Artikkel 43
Artiklid 11 — 15	Artikkel 41
Artikkel 16	Artikkel 41
Artikkel 17	—
Artikkel 18	Artikkel 48
Artikkel 19	—
Artikkel 20	Artikkel 49

II

(Aktid, mille avaldamine ei ole kohustuslik)

NÕUKOGU

NÕUKOGU OTSUS,

21. juuni 2005,

lepingu allakirjutamise kohta, millega muudetakse koostöölepingut ühelt poolt Aafrika, Kariibi mere ja Vaikse ookeani riikide rühma ning teiselt poolt Euroopa Ühenduse ja selle liikmesriikide vahel, millele on alla kirjutatud Cotonous 23. juunil 2000

(2005/599/EÜ)

EUROOPA LIIDU NÕUKOGU,

võttes arvesse Euroopa Ühenduse asutamislepingut, eriti selle artiklit 310 koostoimes artikli 300 lõike 2 esimese lõigu teise lausega,

võttes arvesse komisjoni ettepanekut

ning arvestades järgmist:

- (1) Oma 27. aprilli 2004. aasta otsusega andis nõukogu komisjonile volitused alustada AKV riikidega läbirääkimisi eesmärgiga muuta koostöölepingut ühelt poolt Aafrika, Kariibi mere ja Vaikse ookeani piirkonna riikide rühma ning teiselt poolt Euroopa Ühenduse ja selle liikmesriikide vahel, millele on alla kirjutatud Cotonous 23. juunil 2000 ⁽¹⁾(edaspidi "Cotonou leping"). Läbirääkimised lõpetati 2005. aasta veebruaris.
- (2) Cotonou lepingu muutmisleping tuleks seega ühenduse nimel alla kirjutada,

ON TEINUD JÄRGMISE OTSUSE:

Artikkel 1

Käesolevaga kiidetakse ühenduse nimel heaks lepingu, millega muudetakse koostöölepingut ühelt poolt Aafrika, Kariibi mere ja Vaikse ookeani piirkonna riikide rühma ning teiselt poolt Euroopa Ühenduse ja selle liikmesriikide vahel, millele on alla kirjutatud Cotonous 23. juunil 2000, koos lõppaktile lisatud deklaratsioonidega, mis on tehtud ühenduse poolt üksinda või koos teiste lepinguosalistega, allakirjutamine, eeldusel et nõukogu teeb otsuse kõnealune leping sõlmida.

Lepingu ja lõppakti tekstid on lisatud käesolevale otsusele.

Artikkel 2

Nõukogu eesistujal on õigus määrata isik(ud), kes on volitatud ühenduse nimel lepingule alla kirjutama, eeldusel et see sõlmitakse.

Luxembourg, 21. juuni 2005

Nõukogu nimel

eesistuja

F.BODEN

⁽¹⁾ EÜT L 317, 15.12.2000, lk 3. Lepingut on parandatud ELT L 385, 29.12.2004, lk 88.

LEPING,

millega muudetakse koostöölepingut ühelt poolt Aafrika, Kariibi mere ja Vaikse ookeani piirkonna riikide rühma ning teiselt poolt Euroopa Ühenduse ja selle liikmesriikide vahel, millele on alla kirjutatud Cotonous 23. juunil 2000

TEMA MAJESTEET BELGLASTE KUNINGAS,

TŠEHHI VABARIIGI PRESIDENT,

TEMA MAJESTEET TAANI KUNINGANNA,

SAKSAMAA LIITVABARIIGI PRESIDENT,

EESTI VABARIIGI PRESIDENT,

KREEKA VABARIIGI PRESIDENT,

TEMA MAJESTEET HISPAANIA KUNINGAS,

PRANTSUSE VABARIIGI PRESIDENT,

IIRIMAA PRESIDENT,

ITAALIA VABARIIGI PRESIDENT,

KÜPROSE VABARIIGI PRESIDENT,

LÄTI VABARIIGI PRESIDENT,

LEEDU VABARIIGI PRESIDENT,

TEMA KUNINGLIK KÕRGUS LUKSEMBURGI SUURHERTSOG,

UNGARI VABARIIGI PRESIDENT,

MALTA PRESIDENT,

TEMA MAJESTEET MADALMAADE KUNINGANNA,

AUSTRIA VABARIIGI LIIDUPRESIDENT,

POOLA VABARIIGI PRESIDENT,

PORTUGALI VABARIIGI PRESIDENT,

SLOVEENIA VABARIIGI PRESIDENT,

SLOVAKI VABARIIGI PRESIDENT,

SOOME VABARIIGI PRESIDENT,

ROOTSI KUNINGRIIGI VALITSUS,

TEMA MAJESTEET SUURBRITANNIA JA PÕHJA-IIRI ÜHENDKUNINGRIIGI KUNINGANNA,

kes on Euroopa Ühenduse, edaspidi "ühendus", asutamislepingu osalised, kusjuures ühenduse riike nimetatakse edaspidi "liikmesriikideks",

ja

EUROOPA ÜHENDUS

ühelt poolt ning

ANGOLA VABARIIGI PRESIDENT,

TEMA MAJESTEET ANTIGUA JA BARBUDA KUNINGANNA,

BAHAMA ÜHENDUSE RIIGIPEA,

BARBADOSE RIIGIPEA,

TEMA MAJESTEET BELIZE'I KUNINGANNA,

BENINI VABARIIGI PRESIDENT,

BOTSWANA VABARIIGI PRESIDENT,

BURKINA FASO PRESIDENT,

BURUNDI VABARIIGI PRESIDENT,

KAMERUNI VABARIIGI PRESIDENT,

CABO VERDE VABARIIGI PRESIDENT,

KESK-AAAFRIKA VABARIIGI PRESIDENT,

KOMOORI ISLAMLIITVABARIIGI PRESIDENT,

KONGO DEMOKRAATLIKU VABARIIGI PRESIDENT,
KONGO VABARIIGI PRESIDENT,
COOKI SAARTE VALITSUS,
CÔTE D'IVOIRE'I VABARIIGI PRESIDENT,
DJIBOUTI VABARIIGI PRESIDENT,
DOMINICA ÜHENDUSE VALITSUS,
DOMINIKAANI VABARIIGI PRESIDENT,
ERITREA RIIGI PRESIDENT,
ETIOOPIA DEMOKRAATLIKU LIITVABARIIGI PRESIDENT,
FIDŽI ISESEISVA DEMOKRAATLIKU VABARIIGI PRESIDENT,
GABONI VABARIIGI PRESIDENT,
GAMBIA VABARIIGI PRESIDENT JA RIIGIPEA,
GHANA VABARIIGI PRESIDENT,
TEMA MAJESTEET GRENADA KUNINGANNA,
GUINEA VABARIIGI PRESIDENT,
GUINEA-BISSAU VABARIIGI PRESIDENT,
EKVATORIAAL-GUINEA VABARIIGI PRESIDENT,
GUYANA VABARIIGI PRESIDENT,
HAITI VABARIIGI PRESIDENT,
JAMAICA RIIGIPEA,
KENYA VABARIIGI PRESIDENT,
KIRIBATI VABARIIGI PRESIDENT,
TEMA MAJESTEET LESOTHO KUNINGRIIGI KUNINGAS,
LIBEERIA VABARIIGI PRESIDENT,

MADAGASKARI VABARIIGI PRESIDENT,

MALAWI VABARIIGI PRESIDENT,

MALI VABARIIGI PRESIDENT,

MARSHALLI VABARIIGI VALITSUS,

MAURITAANIA ISLAMIVABARIIGI PRESIDENT,

MAURITIUSE VABARIIGI PRESIDENT,

MIKRONEESIA LIIDURIIKIDE VALITSUS,

MOSAMBIIGI VABARIIGI PRESIDENT,

NAMIIBIA VABARIIGI PRESIDENT,

NAURU VABARIIGI VALITSUS,

NIGERI VABARIIGI PRESIDENT,

NIGEERIA LIITVABARIIGI PRESIDENT,

NIUE VALITSUS,

BELAU VABARIIGI VALITSUS,

TEMA MAJESTEET PAAPUA UUS-GUINEA ISESEISVUSRIIGI KUNINGANNA,

RWANDA VABARIIGI PRESIDENT,

TEMA MAJESTEET SAINT KITTSI JA NEVISE KUNINGANNA,

TEMA MAJESTEET SAINT LUCIA KUNINGANNA,

TEMA MAJESTEET SAINT VINCENTI JA GRENADIINIDE KUNINGANNA,

SAMOA ISESEISVUSRIIGI RIIGIPEA,

SÃO TOMÉ JA PRÍNCIPE DEMOKRAATLIKU VABARIIGI PRESIDENT,

SENEGALI VABARIIGI PRESIDENT,

SEIŠELLI VABARIIGI PRESIDENT,

SIERRA LEONE VABARIIGI PRESIDENT,

TEMA MAJESTEET SAALOMONI SAARTE KUNINGANNA,

LÕUNA-AAAFRIKA VABARIIGI PRESIDENT,

SUDAANI VABARIIGI PRESIDENT,

SURINAME VABARIIGI PRESIDENT,

TEMA MAJESTEET SVAASIMAA KUNINGRIIGI KUNINGAS,

TANSAANIA ÜHENDVABARIIGI PRESIDENT,

TŠAADI VABARIIGI PRESIDENT,

TOGO VABARIIGI PRESIDENT,

TEMA MAJESTEET TONGA KUNINGAS TAUFU'AHAU TUPOU IV,

TRINIDADI JA TOBAGO VABARIIGI PRESIDENT,

TEMA MAJESTEET TUVALU KUNINGANNA,

UGANDA VABARIIGI PRESIDENT,

VANUATU VABARIIGI VALITSUS,

SAMBIA VABARIIGI PRESIDENT,

ZIMBABWE VABARIIGI VALITSUS,

kelle riike nimetatakse edaspidi "AKV riikideks",

teiselt poolt,

VÕTTES ARVESSE ühelt poolt Euroopa Ühenduse asutamislepingut ja teiselt poolt Georgetowni kokkulepet, millega loodi Aafrika, Kariibi mere ja Vaikse ookeani piirkonna riikide (AKV) rühm,

VÕTTES ARVESSE koostöölepingut ühelt poolt Aafrika, Kariibi mere ja Vaikse ookeani piirkonna riikide rühma ning teiselt poolt Euroopa Ühenduse ja selle liikmesriikide vahel, millele on alla kirjutatud Cotonous 23. juunil 2000, ("edaspidi Cotonou leping"),

ARVESTADES, et Cotonou lepingu artikli 95 lõikes 1 kehtestatakse lepingu kehtivusajaks kakskümmend aastat, mis algab 1. märtsist 2000,

ARVESTADES, et Cotonou lepingu artikli 95 lõike 3 teises lõigus sätestatakse, et kümme kuud enne iga viie aasta pikkuse perioodi möödumist alustavad lepinguosalisel läbirääkimisi, et vaadata läbi Cotonou lepingu võimalikud muudatused,

ON OTSUSTANUD kirjutada alla käesolevale lepingule, millega muudetakse Cotonou lepingut, ning on sel eesmärgil nimetanud oma täievolilisteks esindajateks:

TEMA MAJESTEET BELGLASTE KUNINGAS,

TŠEHHI VABARIIGI PRESIDENT,

TEMA MAJESTEET TAANI KUNINGANNA,

SAKSAMAA LIITVABARIIGI PRESIDENT,

EESTI VABARIIGI PRESIDENT,

KREEKA VABARIIGI PRESIDENT,

TEMA MAJESTEET HISPAANIA KUNINGAS,

PRANTSUSE VABARIIGI PRESIDENT,

IIRIMAA PRESIDENT,

ITAALIA VABARIIGI PRESIDENT,

KÜPROSE VABARIIGI PRESIDENT,

LÄTI VABARIIGI PRESIDENT,

LEEDU VABARIIGI PRESIDENT,

TEMA KUNINGLIK KÕRGUS LUKSEMBURGI SUURHERTSOG,

UNGARI VABARIIGI PRESIDENT,

MALTA PRESIDENT,

TEMA MAJESTEET MADALMAADE KUNINGANNA,

AUSTRIA VABARIIGI LIIDUPRESIDENT,

POOLA VABARIIGI PRESIDENT,

PORTUGALI VABARIIGI PRESIDENT,

SLOVEENIA VABARIIGI PRESIDENT,

SLOVAKI VABARIIGI PRESIDENT,

SOOME VABARIIGI PRESIDENT,
ROOTSI KUNINGRIIGI VALITSUS,
TEMA MAJESTEET SUURBRITANNIA JA PÕHJA-IIRI ÜHENDKUNINGRIIGI KUNINGANNA,
EUROOPA ÜHENDUS,
ANGOLA VABARIIGI PRESIDENT,
TEMA MAJESTEET ANTIGUA JA BARBUDA KUNINGANNA,
BAHAMA ÜHENDUSE RIIGIPEA,
BARBADOSE RIIGIPEA,
TEMA MAJESTEET BELIZE'I KUNINGANNA,
BENINI VABARIIGI PRESIDENT,
BOTSWANA VABARIIGI PRESIDENT,
BURKINA FASO PRESIDENT,
BURUNDI VABARIIGI PRESIDENT,
KAMERUNI VABARIIGI PRESIDENT,
CABO VERDE VABARIIGI PRESIDENT,
KESK-AAFRIKA VABARIIGI PRESIDENT,
KOMOORI ISLAMILITVABARIIGI PRESIDENT,
KONGO DEMOKRAATLIKU VABARIIGI PRESIDENT,
KONGO VABARIIGI PRESIDENT,
COOKI SAARTE VALITSUS,
CÔTE D'IVOIRE'I VABARIIGI PRESIDENT,
DJIBOUTI VABARIIGI PRESIDENT,
DOMINICA ÜHENDUSE VALITSUS,
DOMINIKAANI VABARIIGI PRESIDENT,

ERITREA RIIGI PRESIDENT,

ETIOOPIA DEMOKRAATLIKU LIITVABARIIGI PRESIDENT,

FIDŽI ISESEISVA DEMOKRAATLIKU VABARIIGI PRESIDENT,

GABONI VABARIIGI PRESIDENT,

GAMBIA VABARIIGI PRESIDENT JA RIIGIPEA,

GHANA VABARIIGI PRESIDENT,

TEMA MAJESTEET GRENADA KUNINGANNA,

GUINEA VABARIIGI PRESIDENT,

GUINEA-BISSAU VABARIIGI PRESIDENT,

EKVATORIAAL-GUINEA VABARIIGI PRESIDENT,

GUYANA VABARIIGI PRESIDENT,

HAITI VABARIIGI PRESIDENT,

JAMAICA RIIGIPEA,

KENYA VABARIIGI PRESIDENT,

KIRIBATI VABARIIGI PRESIDENT,

TEMA MAJESTEET LESOTHO KUNINGRIIGI KUNINGAS,

LIBEERIA VABARIIGI PRESIDENT,

MADAGASKARI VABARIIGI PRESIDENT,

MALAWI VABARIIGI PRESIDENT,

MALI VABARIIGI PRESIDENT,

MARSHALLI VABARIIGI VALITSUS,

MAURITAANIA ISLAMIVABARIIGI PRESIDENT,

MAURITIUSE VABARIIGI PRESIDENT,

MIKRONEESIA LIIDURIKIDE VALITSUS,

MOSAMBIIGI VABARIIGI PRESIDENT,

NAMIIBIA VABARIIGI PRESIDENT,

NAURU VABARIIGI VALITSUS,

NIGERI VABARIIGI PRESIDENT,

NIGEERIA LIITVABARIIGI PRESIDENT,

NIUE VALITSUS,

BELAU VABARIIGI VALITSUS,

TEMA MAJESTEET PAAPUA UUS-GUINEA ISESEISVUSRIIGI KUNINGANNA,

RWANDA VABARIIGI PRESIDENT,

TEMA MAJESTEET SAINT KITTSI JA NEVISE KUNINGANNA,

TEMA MAJESTEET SAINT LUCIA KUNINGANNA,

TEMA MAJESTEET SAINT VINCENTI JA GRENADIINIDE KUNINGANNA,

SAMOA ISESEISVUSRIIGI RIIGIPEA,

SÃO TOMÉ JA PRÍNCIPE DEMOKRAATLIKU VABARIIGI PRESIDENT,

SENEGALI VABARIIGI PRESIDENT,

SEIŠELLI VABARIIGI PRESIDENT,

SIERRA LEONE VABARIIGI PRESIDENT,

TEMA MAJESTEET SAALOMONI SAARTE KUNINGANNA,

LÕUNA-AAFRIKA VABARIIGI PRESIDENT,

SUDAANI VABARIIGI PRESIDENT,

SURINAME VABARIIGI PRESIDENT,

TEMA MAJESTEET SVAASIMAA KUNINGRIIGI KUNINGAS,

TANSAANIA ÜHENDVABARIIGI PRESIDENT,

TŠAADI VABARIIGI PRESIDENT,

TOGO VABARIIGI PRESIDENT,
TEMA MAJESTEET TONGA KUNINGAS TAUFU'AHU TUPOU IV,
TRINIDADI JA TOBAGO VABARIIGI PRESIDENT,
TEMA MAJESTEET TUVALU KUNINGANNA,
UGANDA VABARIIGI PRESIDENT,
VANUATU VABARIIGI VALITSUS,
SAMBIA VABARIIGI PRESIDENT,
ZIMBABWE VABARIIGI VALITSUS,
KES, olles esitanud oma kehtivaks ja vormikohaseks tunnustatud täisvolitused,

ON KOKKU LEPPINUD JÄRGMISES:

Ainus artikkel

2. Kümnes põhjendus, mis algab sõnadega "ARVESTADES, et Ühinenud Rahvaste Organisatsiooni konverentsidel ...", asendatakse järgmisega:

Cotonou lepingut muudetakse kooskõlas selle artiklis 95 sätestatud menetlusega järgmiselt:

A. PREAMBUL

1. Kaheksanda põhjenduse järele, mis algab sõnadega "ARVESTADES inimõiguste ja põhivabaduste kaitse Euroopa Nõukogu konventsiooni...", lisatakse järgmised põhjendused:

"VEEL KORD KINNITADES, et rahvusvahelisele üldsusele muret valmistavad kõige raskemad kuriteod ei või jääda karistamata ning et tuleb tagada nende eest süüdistuse esitamine riigi tasandil meetmete võtmise ja ülemaailmse koostöö tugevdamise kaudu;

ARVESTADES, et Rahvusvahelise Kriminaalkohtu loomine ja tõhus toimimine on oluline samm rahu ja rahvusvahelise õigusemõistmise tagamisel;"

"ARVESTADES, et ÜRO peaassamblees 2000. aastal vastuvõetud Millenniumi deklaratsioonist tulenevad millenniumi arengueesmärgid, eelkõige äärmise vaesuse ja nälja kaotamine, samuti ÜRO konverentsidel kooskõlastatud arengueesmärgid ja -põhimõtted loovad selge tulevikukujutluse ja peavad tugevdama AKV-EL käesoleva lepingu alusel tehtavat koostööd;"

B. COTONOU LEPINGU ARTIKLITE OSA

1. Artiklis 4 asendatakse sissejuhatav osa järgmisega:

"AKV riigid määravad oma majanduse ja ühiskonna arengupõhimõtted, -kavad ja -mudelid täiesti iseseisvalt. Nad kehtestavad ühendusega käesoleva lepingu kohased koostöökavad. Lepinguosalised tunnustavad ka valitsusväliste osalejate ja kohalike detsentraliseeritud asutuste täiendavat rolli arengus ja nende võimalikku panust sellesse. Selleks antakse valitsusvälistele osalejatele ja kohalikele detsentraliseeritud asutustele käesolevas lepingus sätestatud tingimustel ja vajaduse korral;"

2. Artiklit 8 muudetakse järgmiselt:

a) lõige 2 asendatakse järgmisega:

“2. Selle dialoogi eesmärk on vahetada teavet, parandada üksteisemõistmist ja hõlbustada prioriteetide ja ühiste ajakavade kohta tehtavaid kokkuleppeid, eelkõige tunnustades olemasolevaid seoseid lepinguosaliste suhete erinevate tahkude ja käesolevas lepingus sätestatud koostöövaldkondade vahel. Dialoog hõlbustab lepinguosaliste vahelist nõupidamist rahvusvahelistel foorumitel. Dialoogi eesmärk on samuti vältida selliste olukordade teket, kus lepinguosaline võib pidada vajalikuks tugineda artiklites 96 ja 97 ettenähtud nõupidamismenetlusele.”;

b) lõige 6 asendatakse järgmisega:

“6. Dialoog toimub paindlikult. See on vajadust mööda kas ametlik või mitteametlik ja toimub sobivas vormis nii institutsioonide raames kui ka väljaspool seda, nagu AKV rühm, parlamentaarne ühisassamblee, ning asjakohasel tasandil, sealhulgas piirkonna, allpiirkonna või riigi tasandil.”;

c) lisatakse järgmine lõige:

“6a. Vajaduse korral ning selleks, et vältida olukordi, kus lepinguosaline võib pidada vajalikuks tugineda artiklits 96 määratletud nõupidamismenetlustele, tuleb pidada süstemaatiline ja ametlik olulisi osi käsitlev dialoog vastavalt VII lisas toodud eeskirjadele.”

3. Artikli 9 pealkiri asendatakse järgmisega:

“Olulised osad, mis hõlmavad inimõigusi, demokraatia ja õigusriigi põhimõtteid, ning põhiosa, mis hõlmab head valitsemistava”.

4. Artiklit 11 muudetakse järgmiselt:

a) lisatakse järgmine lõige:

“3a. Ühtlasi kohustuvad lepinguosalisel tegema koostööd palgasõdurite tegevuse ärahoidmiseks vastavalt oma rahvusvahelistest konventsioonidest ja dokumentidest tulenevatele kohustustele ning oma vastavatele õigus- ja haldusnormidele.”;

b) lisatakse järgmine lõige:

“6. Rahu ja rahvusvahelise õigusemõistmise tugevdamise eesmärgil kinnitavad lepinguosalisel täiendavalt oma kavatsust:

— jagada Rahvusvahelise Kriminaalkohtu Rooma statuudi ratifitseerimiseks ja rakendamiseks vajalike õigusregulatsiooni kohanduste alaseid kogemusi ja

— võidelda rahvusvahelise kuritegevuse vastu vastavalt rahvusvahelisele õigusele, võttes arvesse Rooma statuuti.

Lepinguosalised püüavad astuda samme Rooma statuudi ning sellele vastavate dokumentide ratifitseerimise ja rakendamise suunas.”

5. Lisatakse järgmised artiklid:

“Artikkel 11a

Võitlus terrorismiga

Lepinguosalised kinnitavad veel kord, et mõistavad kindlalt hukka terrorismi ning kohustuvad sellega võitlema, tehes rahvusvahelist koostööd kooskõlas Ühinenud Rahvaste Organisatsiooni põhikirja ja rahvusvahelise õigusega, asjakohaste konventsioonide ja dokumentidega, eelkõige rakendades täielikult ÜRO Julgeolekunõukogu resolutsioone 1373 (2001) ja 1456 (2003) ning muid asjakohaseid ÜRO resolutsioone. Selleks kavatsevad lepinguosalisel vahetada:

— informatsiooni terrorirühmituste ja nende tugivõrkude kohta ja

— arvamusi terrorismi vastu võitlemiseks kasutatavate vahendite ja meetodite kohta, sealhulgas tehnika ja koolituse osas, ning kogemusi terrorismi ennetamise teemal.

Artikkel 11b

Koostöö massihävitusrelvade leviku tõkestamisel

1. Lepinguosalised mõnavad, et massihävitusrelvade ja nende kandevahendite levik nii valitsustele kui ka valitsusvälistele osalistele kujutab endast üht suurimat ohtu rahvusvahelisele stabiilsusele ja julgeolekule.

Seetõttu soovivad lepinguosalisel teha koostööd massihävitusrelvade ja nende kandevahendite leviku piiramiseks ning sellesse panustada täites täielikult oma rahvusvahelistest desarmeerimist ja massihävitusrelvade leviku tõkestamist käsitlevatest lepingutest tulenevaid olemasolevaid kohustusi ja teisi vastavaid rahvusvahelisi kohustustusi ning rakendades neid siseriiklikult.

Lepinguosalised nõustuvad, et see nõue on käesoleva lepingu oluliseks osaks.

2. Lepinguosalised soovivad jätkata koostööd ning massihävitusrelvade leviku tõkestamise saavutamiseks:

— võtta meetmeid kõikide muude rahvusvaheliste dokumentide allkirjastamiseks, ratifitseerimiseks või nendega ühinemiseks ning nende täielikuks rakendamiseks,

— luua tõhusa riikliku ekspordikontrolli süsteemi, et kontrollida massihävitusrelvadega seotud kaupade ekspordi ja transiiti, mis hõlmab massihävitusrelvade lõppkasutuse kontrollimist kahese kasutusega tehnoloogiate puhul ning tõhusaid sanktsioone ekspordikontrolli sätete rikkumise eest.

Rahalist ja tehnilist abi massihävitusrelvade leviku tõkestamise alase koostöö valdkonnas antakse eri vahenditest, mis ei ole AKV-EL koostöö jaoks ette nähtud.

3. Lepinguosalised lepivad kokku regulaarse poliitilise dialoogi pidamises, mis kuulub nende selles valdkonnas tehtava koostöö juurde ning ühendab seda.

4. Kui lepinguosaline leiab pärast laiendatud poliitilise dialoogi pidamist, eriti pärast Rahvusvahelise Aatomienergiaagentuuri (IAEA), Keemiarelvade Keelustamise Organisatsiooni (OPCW) ja teiste asjaomaste mitmepoolsete institutsioonide aruannete alusel info saamist, et teine lepinguosaline ei ole täitnud lõikest 1 tulenevaid kohustusi, välja arvatud eriti pakulistel juhtudel, esitab ta teisele lepinguosalisele ning nii AKV kui EL ministrite nõukogule asjakohase informatsiooni, mille alusel on võimalik olukorda põhjalikult hinnata ning lepinguosalistele rahuldavat lahendust leida. Selleks kutsub ta teist lepinguosalist nõu pidama meetmete üle, mida asjaomane lepinguosaline on võtnud või kavatses võtta olukorra parandamiseks.

5. Nõupidamised toimuvad sellisel tasandil ja sellises vormis, mida peetakse lahenduse leidmiseks kõige sobivamaks.

Nõupidamised algavad hiljemalt 30 päeva pärast kutset ja kestavad vastastikku kokkulepitud aja, sõltuvalt kohustuse rikkumise laadist ja raskusest. Ühelgi juhul ei kesta nõupidamismenetluse alusel peetav dialoog üle 120 päeva.

6. Kui nõupidamistel ei jõuta mõlemale lepinguosalisele vastuvõetava lahenduseni, kui nõupidamisest keeldutakse või kui juhtum on eriti pakiline, võib võtta asjakohaseid meetmeid. Need meetmed tühistatakse niipea, kui nende võtmise põhjused on kõrvaldatud."

6. Artiklisse 23 lisatakse järgmine punkt:

"l) tavateadmiste edendamist."

7. Artikli 25 lõike 1 punkt d asendatakse järgmisega:

"d) Edendada võitlust:

— HIVi ja AIDSi vastu, tagades naiste seksuaal- ja reproduktiivtervise ning õiguste kaitse,

— muude vaesusega seotud haiguste, eelkõige malaaria ja tuberkuloosi vastu;"

8. Artiklit 26 muudetakse järgmiselt:

a) punktid c ja d asendatakse järgmisega:

"c) aidata ühiskondlikke asutusi, kes annavad lastele võimaluse oma kehalist, vaimset, sotsiaalset ja majanduslikku võimekust arendada;

d) taastamiskavade abil kaasata konfliktijärgsetes oludes elavaid lapsi uuesti ühiskonda ja";

b) lisatakse järgmine punkt:

"e) edendada noorte aktiivset osalemist avalikus elus, soosides üliõpilasvahetust ning AKV ja EL noorteorganisatsioonide vahelist koostööd."

9. Artiklis 28 asendatakse sissejuhatav osa järgmisega:

“Koostööga toetatakse tõhusalt nende eesmärkide ja prioriteetide saavutamist, mis AKV riigid on endale seadnud piirkondliku ja allpiirkondliku koostöö ja integratsiooni, sealhulgas piirkondadevahelise ja AKV riikide vahelise koostöö raames. Piirkondlik koostöö võib ühtlasi hõlmata arenguriike, kes ei ole AKV riigid, samuti ülemeremaid ja -territooriume (ÜMT) ning kaugeimaid piirkondi. Seoses sellega püütakse koostöö abil:”.

10. Artikli 29 punkti a taane i asendatakse järgmisega:

“i) piirkondliku koostöö ja integreerumise edendamiseks AKV riikide poolt ning AKV riikide osalusel loodud piirkondliku integreerumisega tegelevates asutustes ja organisatsioonides ja”.

11. Artikli 30 lõige 2 asendatakse järgmisega:

“2. Koostööga toetatakse samuti AKV riikide vahelisi ja siseseid koostöökavasid ja -algatusi ning koostöökavasid ja -algatusi, millega on seotud arenguriigid, kes ei ole AKV riigid.”

12. Artikli 43 lõikesse 4 lisatakse järgmine taane:

“— arendades ja soodustades omamaise osaluse kasutamist info- ja sidetehnoloogiates.”

13. Artikkel 58 asendatakse järgmisega:

“Artikkel 58

Rahastamiskõlblikkus

1. Järgmised üksused või organid on kõlblikud saama käesoleva lepingu alusel antavat rahalist abi:

- AKV riigid;
- piirkondlikud või riikidevahelised institutsioonid, mille koosseis on üks AKV riik või mitu AKV riiki, sealhulgas institutsioonid kuhu kuulub mitte-AKV riikidest liikmeid ja kes tegutsevad nende AKV riikide volitusel, ja
- teatavate erieesmärkide saavutamiseks AKV riikide ja ühenduse asutatud ühisinstitutsioonid.

2. Ühe või mitme asjaomase AKV riigi nõusolekul võivad rahalist abi saada ka:

- AKV riikide siseriiklikud ja/või piirkondlikud avalik-õiguslikud või avaliku sektori osalusel asutused ja ministereeriumid, kaasa arvatud parlamendid, ja eelkõige nende rahaasutused ja arengupangad;
- AKV riikide äriühingud ja muud eraõiguslikud organisatsioonid ning eraettevõtjad;
- ühenduse liikmesriigi ettevõtjad, et nad saaksid lisaks oma panusele tegelda täiendava tootmisega mõne AKV riigi territooriumil;
- AKV või ühenduse finantsvahendajad, kes teevad, soodustavad ja rahastavad erainvesteeringuid AKV riikides;
- AKV riikide ja ühenduse kohalikud detsentraliseeritud asutused ja
- arenguriigid, mis ei kuulu AKV rühma, milles nad osalevad ühisalgatuse raames, või AKV riikide piirkondlikud organisatsioonid.

3. AKV riikide ja ühenduse kohaliku iseloomuga mitteriiklikud osalised on käesoleva lepingu raames rahastamiskõlblikud vastavalt tingimustele, mis on kokkulepitud riiklikes ja piirkondlikes soovituskavades.”

14. Artikli 68 lõiked 2 ja 3 asendatakse järgmisega:

“2. Eksporditulu lühiajaliste kõikumiste korral antava abi eesmärk on kaitsta sotsiaalmajanduslikke ümberkujundusi ning tegevuspõhimõtteid, mida tulu vähenemine võib negatiivselt mõjutada, ja leevendada eelkõige põllumajandus- ning mäetööstustoodete eksporditulu ebakindlusest tulenevat kahjulikku mõju.

3. AKV riikide majanduse suurt sõltuvust eelkõige põllumajandus- ja mäetööstustoodete ekspordist võetakse kohaldamisaastal vahendeid eraldades arvesse. Selles suhtes tehakse soodustusi AKV vähim arenenud, raskesti ligipääsetavatele, saareriikidele, konflikt- ja looduskatastroofi järgses olukorras olevatele riikidele.”

15. Artikli 89 lõige 1 asendatakse järgmisega:

“1. Et aidata AKV saareriikidel peatada ning kõrvaldada suurenenud haavatavust, mis on tingitud uutest ja olulistest majanduslikest, ühiskondlikest ja ökoloogilistest raskustest, kehtestatakse erimeetmed. Nende meetmetega püütakse arendada arengumaadest väikesaarte säästva arengu prioriteete, edendades samas ühtlustatud lähene-mist nende majanduslikule kasvule ja inimarengule.”

16. Artiklit 96 muudetakse järgmiselt:

a) lisatakse järgmine lõige:

“1a. Artikli 8 alusel dialoogi pidamiseks nõustuvad mõlemad lepinguosalisel rakendama kõik võimalikud vahendid enne käesoleva artikli lõike 2 punktis a kirjeldatud nõupidamiste alustamist, välja arvatud eriti pakilistel juhtudel.”;

b) lõike 2 punkt a asendatakse järgmisega:

“a) Kui artiklis 8 ja käesoleva artikli lõikes 1a sätestatud oluliste osade alusel toimuvast poliitilisest dialoogist hoolimata üks lepinguosaline leiab, et teine ei täida kohustust, mis tuleneb artikli 9 lõikes 2 osutatud inimõiguste, demokraatia põhimõtete ja õigusriigi austamisest, esitab ta teisele lepinguosalisele ja ministrite nõukogule asjakohase teabe, mida on vaja olukorra põhjalikuks uurimiseks, et leida lepinguosalistele vastuvõetav lahendus, välja arvatud eriti pakilistel juhtudel. Selleks kutsub ta teist lepinguosalist nõu pidama meetmete üle, mida asjaomane lepinguosaline on võtnud või kavatseb võtta olukorra parandamiseks kooskõlas VII lisaga.

Nõupidamised toimuvad sellisel tasandil ja sellises vormis, mida peetakse lahenduse leidmiseks kõige sobivamaks.

Nõupidamised algavad hiljemalt 30 päeva pärast kutset ja kestavad vastastikku kokkulepitud aja, sõltuvalt kohustuse rikkumise laadist ja raskusest. Ühelgi juhul ei kesta nõupidamismenetluse alusel peetav dialoog üle 120 päeva.

Kui nõupidamistel ei jõuta mõlemale lepinguosalisele vastuvõetava lahenduseni, kui nõupidamistest keeldutakse või kui juhtum on eriti pakiline, võib võtta asjakohaseid meetmeid. Need meetmed tühistatakse niipea, kui nende võtmise põhjused on kõrvaldatud.”

17. Artikli 97 lõige 2 asendatakse järgmisega:

“2. Sellisel juhul võib üks lepinguosaline kutsuda teist nõupidamistele. Nõupidamised algavad hiljemalt 30 päeva pärast kutset ja nõupidamismenetluse alusel peetav dialoog ei kesta üle 120 päeva.”

18. Artikkel 100 asendatakse järgmisega:

“Artikkel 100

Tekstide seisund

Käesolevale lepingule lisatud protokollid ja lisad moodustavad selle lahutamatu osa. Ministrite nõukogu võib Ia, II — IV ja VI lisa läbi vaadata, täpsustada ja/või muuta AKV-EÜ arengu rahastamise koostöökomitee soovitusel põhjal.

Käesolev leping, mis on koostatud kahes eksemplaris eesti, hispaania, hollandi, inglise, itaalia, kreeka, leedu, läti, malta, poola, portugali, prantsuse, rootsi, saksa, slovaki, sloveeni, soome, taani, tšehhi ja ungari keeles ja mille kõik tekstid on võrdselt autentset, antakse hoiule Euroopa Liidu Nõukogu peasekretariaadi arhiivi ja AKV riikide sekretariaati, kes kumbki edastavad tõestatud ära kirja iga allakirjutanud riigi valitsusele.”

C. LISAD

1. I lissasse lisatakse järgmine punkt:

“9. Erandina käesoleva lepingu artiklist 58 kantakse 90 miljoni euro suurune summa üle AKV sisestesse vahenditesse üheksanda EAFi raames. Selle summa võib eraldada detsentraliseerimise rahastamiseks ajavahemikul 2006 — 2007 ning seda haldab otseselt komisjon.”

2. Lisatakse järgmine lisa:

“Ia LISA

Koostöölepingu muutmislepingu alusel toimuva koostöö mitmeaastane rahandusraamistik

1. Käesolevas lepingus määratud eesmärkidel ja ajavahemikuks, mis algab 1. märtsist 2005, katab koostöö uus mitmeaastane rahandusraamistik kohustused viieks kuni kuueks aastaks alates 1. jaanuarist 2008.

2. Sellel uuel ajavahemikul jätkab Euroopa Liit AKV riikide toetamist vähemalt samal tasemel nagu üheksanda EAFi puhul, välja arvatud jäägid; sellele tuleks ühenduse hinnangute kohaselt lisada mõjud, mis kaasnevad inflatsiooni, Euroopa Liidu sisese kasvu ja laienemisega 10 uue liikmesriigi võrra 2004. aastal.

3. Kõik mitmeaastase rahandusraamistiku või lepingu vastavate osade vajalikud muudatused otsustab ministrite nõukogu erandina käesoleva lepingu artiklist 95.”

3. II lisa muudetakse järgmiselt:

a) artiklit 2 muudetakse järgmiselt:

i) lõige 7 asendatakse järgmisega:

“7. Järgmistel juhtudel võib tavalisi laenu anda soodustingimustel:

a) infrastruktuuriprojektidele vähim arenenud maades, konfliktijärgsetes riikides ja riikides, mida on tabanud looduskatastroof — välja arvatud punktis aa nimetatud juhud — kui need projektid on erasektori arendamise eeltingimusteks. Sellistel juhtudel vähendatakse laenu intressimäära 3 % võrra;

aa) kaubanduslikult tegutsevate avalik-õiguslike üksuste infrastruktuuriprojektidele, mis on erasektori arengu eeltingimusteks riikides, kus rakendatakse piirangulisi laenuvõtmise tingimusi suurtes võlgades olevate vaeste riikide algatuse raames või muu rahvusvaheliselt kokkulepitud võla jätkusuutlikkuse raamistiku alusel. Sellistel juhtudel püüab pank vähendada

vahendite keskmist maksumust asjakohase kaasfinantseerimise kaudu teiste abiandjatega. Kui seda peetakse võimalikuks, võib laenu intressimäära vähendada sellise summa võrra, mis on vajalik, et intressimäär vastaks suurtes võlgades olevate vaeste riikide algatusest või uuest rahvusvaheliselt kokkulepitud võla jätkusuutlikkuse raamistikust tulenevale tasemele;

b) projektidele, mis hõlmavad erastamisega seotud ümberkorraldusmeetmeid, või projektidele, millest ühiskond või keskkond saab märkimisväärset ja selgelt tõendatavat kasu. Sel juhul võib laenu anda intressitoetusega, mille suurus ja vorm otsustatakse projekti eripära silmas pidades. Intressitoetus ei või siiski olla suurem kui 3 %;

Punkti a või punkti b alusel antavate laenude lõplik intressimäär ei tohi mingil juhul olla väiksem kui 50 % viitemäärast;”

ii) lõige 9 asendatakse järgmisega:

“9. Intressitoetusi võib muuta kapitaliks või kasutada toetusena. Kuni 10 % intressitoetuste eelarvest võib kasutada projektiga seonduva tehnilise abi toetuseks AKV riikides.”;

b) artiklit 3 muudetakse järgmiselt:

i) lõige 1 asendatakse järgmisega:

“1. Investeeringurahastu tegutseb kõikides majandusvaldkondades ja toetab eraõiguslike ning kaubanduslikult tegutsevate avalik-õiguslike üksuste investeeringuid, sealhulgas erasektorile hädavajalikku tulutoovat majandus- ja tehnoloogiainfrastruktuuri. Investeeringurahastu:

a) juhtimine toimub käibefondi põhimõttel ja selle eesmärk on olla majanduslikult püsiv. Rahastu tegutseb turutingimustel ning väldib kohalike turgude moonutamist ja erarahastajate kõrvaletõrjumist;

b) toetab AKV rahandussektorit ja omab katalüütilist mõju, soodustades pikaajaliste kohalike vahendite mobiliseerimist ning tõmmates projektidele AKV riikides ligi välismaiseid erainvestoreid ja laenuandjaid;

c) kannab osa riski oma rahastatud projektides; fondi rahaline järjepidevus on tervikuna tagatud portfelli kaudu ja mitte üksiktoetustest, ja

d) püüab kanaliseerida vahendeid AKV riiklike ja piirkondlike institutsioonide kaudu ning programmide kaudu, mis edendavad väikeste ja keskmise suurusega ettevõtjate (VKEde) arengut.”;

ii) lisatakse järgmine lõige:

“1a. Pangale tasutakse investeerimisrahastu juhtimisega seonduvad kulud. Esimesel kahel aastal pärast teise finantsprotokolli jõustumist on nimetatud tasu kuni 2 % aastas investeerimisrahastu esialgsest kogutoetusest. Seejärel sisaldab panga tasu kindlasummalist komponenti 0,5 % aastas esialgsest toetusest ning muutuvat komponenti summas kuni 1,5 % aastas investeerimisrahastu portfelist, mis investeeritakse projektidesse AKV riikides. Tasu rahastatakse investeerimisrahastust.”;

c) Artikli 5 punkt b asendatakse järgmisega:

“b) tavaliste laenude ja väikeste ja keskmise suurusega ettevõtjate (VKEde) riskikapitali rahastamise puhul jagavad kursiriski tavaliselt ühelt poolt ühendus ja teiselt poolt muud asjaosalised. Üldiselt tuleks kursirisk jaotada võrdselt, ja”;

d) Lisatakse järgmised artiklid:

“Artikkel 6a

Investeerimisrahastu aastaaruanded

Investeerimisrahastu eest vastutavad EL liikmesriikide esindajad, AKV riikide esindajad ning Euroopa Investeerimispank, Euroopa Komisjon, EL Nõukogu peasekretariaat ja AKV sekretariaat kohtuvad igal aastal, et arutada investeerimisrahastu tegevust, toimimist ja poliitikat.

Artikkel 6b

Investeerimisrahastu toimimise läbivaatamine

Investeerimisrahastu üldine toimimine vaadatakse ühiselt läbi finantsprotokolli vahe- ja lõppkokkuvõtte tegemise ajal. Läbivaatamine võib hõlmata soovitude tegemist rahastu rakendamise parandamiseks.”

4. IV lisa muudetakse järgmiselt:

a) artiklit 3 muudetakse järgmiselt:

i) lõike 1 punkt a asendatakse järgmisega:

“a) hinnatakse vajadusi, võttes arvesse sissetulekut inimese kohta, rahvaarvu, sotsiaalseid näitajaid ja võlataset, eksporditulu vähenemist ja sõltuvust eksporditulust, eelkõige põllumajanduse ja mäetööstuse valdkonnas. AKV vähim arenenud riikidele võimaldatakse erikohtlemist ning AKV saareriikide ja raskesti ligipääsetavate riikide haavatavust võetakse asjakohaselt arvesse. Lisaks sellele võetakse arvesse erilisi raskusi konfliktijärgses olukorras olevates riikides ja riikides, mida on tabanud looduskatastroofid, ja”;

ii) lisatakse järgmine lõige:

“5. Ilma et see piiraks läbivaatuse käsitleva artikli 5 lõike 7 kohaldamist, võib ühendus erivajadusi või erakordset tulemuslikkust silmas pidades suurendada asjaomasele riigile eraldatud vahendeid.”;

b) artiklit 4 muudetakse järgmiselt:

i) lõige 1 asendatakse järgmisega:

“1. Eespool osutatud teabe alusel koostab iga AKV riik oma riigi toetamise kavas väljendatud arengueesmärkide ja prioriteetide põhjal soovituskava eelnõu, mille ta esitab ühendusele. Soovituskava eelnõusse märgitakse:

a) sihtvaldkond või -valdkonnad, millele toetus peaks keskenduma;

b) sobivaimad meetmed sihtvaldkonna või -valdkondade eesmärkide saavutamiseks;

c) sihtvaldkondadesse mittekuuluvatele kavadele ja projektidele ettenähtud vahendid ja/või selliste meetmete põhijooned ning iga sellise kava või projekti puhul kasutatavad vahendid;

d) nende abikõlblike valitsusväliste osalejate liigid, kes vastavad ministrite nõukogu määratud abisaamise kriteeriumidele, neile eraldatud vahendid ja toetatav tegevus, mis peab olema mittetulunduslikku laadi;

e) ettepanekud piirkondlikeks kavadeks ja projektideks;

f) varu, et kindlustada end võimalike nõuete vastu ning katta suurenenud ja ettenägematud kulud.”;

ii) lõige 3 asendatakse järgmisega:

“3. Asjaomane AKV riik ja ühendus vahetavad soovituskava eelnõu kohta arvamusi. Soovituskava võetakse vastu ühenduse nimel tegutseva komisjoni ja asjaomase AKV riigi ühisel kokkuleppel. Vastuvõetuna on see siduv nii ühendusele kui ka kõnealusele riigile. Soovituskava lisatakse riigi toetamise kavale ja lisaks sisaldab see:

a) täpseid ja selgepiirilisi meetmeid, eelkõige selliseid, mille saab teoks teha enne kava järgmist läbivaatust;

b) soovituskava rakendamise ja läbivaatamise, sealhulgas kohustuste ja väljamaksete ajakava, ja

c) läbivaatamisel kasutatavaid näitajaid ja hindamisaluseid.”;

iii) lisatakse järgmine lõige:

“5. Kui AKV riigis esineb kriisiolukord sõdade või muude konfliktide või erandlike asjaolude tõttu, millel on samaväärsed tagajärjed, mis takistavad siseriiklikul eelarvevahendite käsutajal ülesannete täitmist, võib komisjon ise kasutada ja hallata sellele riigile vastavalt artiklile 3 eritoetuste puhul eraldatud vahendeid. Need eritoetused võivad puudutada poliitikat rahu tagamiseks, konfliktide ohjamiseks ja lahendamiseks, konfliktijärgset toetust, sealhulgas riigi institutsioonilist tugevdamist ning majandus- ja sotsiaalarengu alast tegevust, võttes eelkõige arvesse kõige haavatavamate rahvastikugruppide vajadusi. Komisjon ja asjaomane AKV riik peavad jätkama normaalset kava rakendamist ja toiminguid kohe, kui pädevate koostööd juhtivate asutuste volitused on taastatud.”;

c) artiklit 5 muudetakse järgmiselt:

i) kogu artiklis asendatakse mõiste “esinduse juht” mõistega “komisjon” ;

ii) lõike 4 punkt b asendatakse järgmisega:

“b) sihtvaldkonda või -valdkondadesse mittekuuluvaid kavasid ja projekte.”;

iii) lõige 7 asendatakse järgmisega:

“7. Pärast vahe- ja lõpläbivaatuse lõppu võib komisjon ühenduse nimel vahendite jaotust muuta, pidades silmas asjaomase AKV riigi hetkevajadusi ja tulemusi.”;

d) artikli 6 lõige 1 asendatakse järgmisega:

“1. Piirkondlik koostöö sisaldab meetmeid, millest saab kasu ja millesse on kaasatud:

- a) vähemalt kaks AKV riiki või kõik AKV riigid ning nendes meetmetes osalevad arengumaad, kes ei ole AKV riigid, ja/või
- b) piirkondlik organ, millesse kuulub vähemalt kaks AKV riiki, kaasa arvatud juhul, kui sellesse kuuluvad riigid, kes ei ole AKV riigid.”;

e) artikkel 9 asendatakse järgmisega:

“Artikkel 9

Vahendite eraldamine

1. Finantsprotokolliga hõlmatud ajavahemiku alguses teatab ühendus igale piirkonnale vahendite hulga, mida see võib viie aasta jooksul saada. Vahendite suunav jaotus koostatakse vajaduste hinnangu ning piirkondliku koostöö ja integratsiooni käigu ja väljavaadete põhjal. Piisava suuruse järgu saavutamiseks ja tõhususe suurendamiseks võib piirkondlikud ja riiklikud vahendid ühendada selliste piirkondlike meetmete rahastamiseks, kus riiklik osalus on selgelt eristatav.

2. Ilma et see piiraks läbivaatuse käsitleva artikli 11 kohaldamist, võib ühendus uusi vajadusi või erakordset tulemuslikkust silmas pidades suurendada asjaomasele piirkonnale eraldatud vahendeid.”;

f) artikli 10 lõike 1 punkt c asendatakse järgmisega:

“c) kavad ja projektid, mille abil neid eesmärgi saavutada, niivõrd kui need on selgelt piiritletud, ning iga sellise kava või projekti osa jaoks kasutatavad vahendid ja nende rakendamise ajakava.”;

g) artikkel 12 asendatakse järgmisega:

“Artikkel 12

AKV riikide vaheline koostöö

1. Finantsprotokolliga hõlmatud ajavahemiku alguses teatab ühendus AKV ministrite nõukogule, milline osa selle piirkondlikeks meetmeteks ettenähtud vahenditest tuleb hoida nendeks meetmeteks, millest saavad kasu paljud või kõik AKV riigid. Need meetmed ei pea olema seotud geograafilise asukohaga.

2. Võttes arvesse uusi vajadusi AKV-sisese tegevuse mõjude täiendamiseks, võib ühendus suurendada AKV riikide vahelisele koostööle eraldatud vahendeid.”;

h) artikkel 13 asendatakse järgmisega:

“Artikkel 13

Rahastamistaotlused

1. Piirkondlike kavade rahastamistaotlused esitab:

- a) nõuetekohaselt volitatud piirkondlik organ või organisatsioon või
- b) nõuetekohaselt volitatud allpiirkondlik organ või organisatsioon või kavandamisjärgust osa võttev asjakohases piirkonnas paiknev AKV riik, kui meede on määratletud piirkondlikus soovituskavas.

2. AKV riikide vaheliste kavade rahastamise taotluse esitab (esitavad):

- a) vähemalt 3 nõuetekohaselt volitatud piirkondlikku organit või organisatsiooni, kes esindavad eri geograafilisi piirkondi, või vähemalt kaks AKV riiki igast nimetatud kolmest piirkonnast või

b) AKV ministrite nõukogu või AKV suursaadikute komitee või

c) AKV suursaadikute komitee eelneval heakskiidul rahvusvahelised organisatsioonid, näiteks Aafrika Liit, kelle tegevus aitab kaasa piirkondliku koostöö ja integratsiooni eesmärkide saavutamisele.”;

i) artikkel 14 asendatakse järgmisega:

“Artikkel 14

Rakenduskord

1. [jäetakse välja]

2. [jäetakse välja]

3. Piirkondliku koostöö, sealhulgas AKV riikide vahelise koostöö eesmärgi ja tunnusjooni arvesse võttes kohaldatakse sellealaste meetmete suhtes arengu rahastamise koostööks kehtestatud korda.

4. Iga fondi vahenditest rahastatud piirkondlik kava või projekt annab eelkõige ja vastavalt lõigetele 5 ja 6 alust:

a) artikli 17 kohase rahastamislepingu koostamiseks komisjoni ja ühe artiklis 13 nimetatud organi vahel; sel juhul nimetab asjaomane organ piirkondliku eelarvevahendite käsutaja, kelle ülesanded vastavad *mutatis mutandis* sise-riikliku eelarvevahendite käsutaja ülesannetele;

b) või artiklis 19a kirjeldatud toetuslepingu koostamiseks komisjoni ja ühe artiklis 13 nimetatud organi vahel, olenevalt meetme laadist ja juhul kui kava või projekti elluviimise eest vastutab peale AKV riigi mõni muu asjaomane organ.

5. Fondi vahenditest rahastatavate kavade ja projektide kohta, mille suhtes esitasid rahastamisaotluse artikli 13 lõike 2 lõigus c osutatud rahvusvahelised organisatsioonid, koostatakse toetusleping.

6. Fondi vahenditest rahastatavad kavad ja projektid, mille suhtes esitab rahastamisaotluse AKV ministrite nõukogu või AKV suursaadikute komitee, viib olenevalt meetme laadist ellu kas AKV sekretariaat, sel juhul koostab sekretariaat artikli 17 kohaselt komisjoniga rahastamislepingu, või komisjon.”;

j) peatüki 3 pealkiri asendatakse järgmisega:

“HINDAMINE JA RAHASTAMINE”;

k) artikkel 15 asendatakse järgmisega:

“Artikkel 15

Kavade ja projektide määratlemine, koostamine ja hindamine

1. Asjaomase AKV riigi esitatud kavasad ja projekte hinnatakse ühiselt. AKV-EL arengu rahastamise koostöökomitee koostab kavade ja projektide hindamise üldised suunised ja alused. Need kavad ja projektid on üldjuhul mitmeaastased ning võivad hõlmata väikesemahuliste meetmete kombinatsioone teatavas valdkonnas.

2. Koostatud ja rahastamiseks esitatud kava või projekti toimikud peavad sisaldama kogu teavet, mida on vaja kavade või projektide hindamiseks, või kui sellised kavad või projektid ei ole täielikult piiritletud, siis nende hindamiseks vajalikku üldkirjeldust.

3. Kavade ja projektide hindamisel võetakse nõuetekohaselt arvesse riigi inimressursside piiratust ja tagatakse selliste ressursside arendamist soodustav strateegia. Samuti võetakse arvesse iga AKV riigi eripära ja piirangud.

4. Käesoleva lepingu kohaselt abikõlblike valitsusväliste osalejate poolt elluviidavaid kavasad ja projekte võib hinnata ainult komisjon ning selle alusel võib koostada komisjoni ja valitsusväliste osalejate vahelise artiklis 19a määratletud toetuslepingu. Hindamine peab toimuma kooskõlas artikli 4 lõike 1 punktiga d, milles käsitletakse osalejate liike, nende abikõlblikkust ja toetatava tegevuse laadi. Komisjon teavitab esinduse juhi vahendusel sise-riiklikku eelarvevahendite käsutajat selliselt antud toetustest.”;

l) artikkel 16 asendatakse järgmisega:

“Artikkel 16

Rahastamissetpanek ja -otsus

1. Hindamise järeldused võetakse kokku rahastamissetpanekus, mille lõpliku versiooni koostab komisjon tihedas koostöös asjaomase AKV riigiga.

2. [jäetakse välja]

3. [jäetakse välja]

4. Komisjon teatab ühenduse nimel rahastamisotsusest asjaomasele AKV riigile 90 päeva jooksul pärast lõpliku rahastamisotsuse koostamist.

5. Kui komisjon ühenduse nimel rahastamissetpanekut vastu ei võta, teatatakse asjaomasele AKV riigile viivitamatult selle otsuse põhjustest. Sel juhul võivad asjaomase AKV riigi esindajad 60 päeva jooksul taotleda:

a) asja suunamist käesoleva lepingu alusel asutatud AKV-EÜ arengu rahastamise koostöökomiteele või

b) enda ärakuulamist ühenduse esindajate poolt.

6. Pärast sellist ärakuulamist teeb komisjon ühenduse nimel lõpliku otsuse rahastamissetpanek vastu võtta või tagasi lükata. Enne otsuse tegemist võib asjaomane AKV riik edastada komisjonile kõik asjaolud, mis võivad osutada vajalikuks tema käsutuses oleva teabe täiendamiseks.”;

m) artikkel 17 asendatakse järgmisega:

“Artikkel 17

Rahastamisleping

1. Kui käesolevas lepingus ei ole sätestatud teisiti, koostavad komisjon ja asjaomane AKV riik rahastamislepingu iga kava või projekti kohta, mida rahastatakse fondi vahenditest.

2. Komisjon ja asjaomane AKV riik koostavad rahastamislepingu 60 päeva jooksul alates sellest, kui komisjon on ühenduse nimel otsuse teinud. Rahastamislepingus:

a) määratletakse eelkõige ühendusepoolse rahalise panuse üksikasjad, rahastamiskord ja -tingimused, asjaomase kava või projektiga seotud üld- ja erisätted ning

b) nähakse ette piisavad eraldised suurenenud ja ettenägematute kulude katteks.

3. Pärast kavade ja projektide kontode sulgemist saab võimalikud järelejäänud summad asjaomane AKV riik või riigid.”;

n) artikkel 18 asendatakse järgmisega:

“Artikkel 18

Kulude ületamine

1. Kui ilmneb, et kulud tõenäoliselt ületavad rahastamislepingu alusel eraldatud vahendid, teatab siseriiklik eelarvevahendite käsutaja komisjonile ja palub tema eelnevat nõusolekut nii selle kui ka meetmete suhtes, mida ta kavatseb ületavate kulude katmiseks võtta, vähendades selleks kava või projekti mahtu või võttes appi riiklikud või muud kui ühendusest pärinevad vahendid.

2. Kui ei ole võimalik kava või projekti mahtu vähendada või ülekulu muudest vahenditest katta, võib komisjon ühenduse nimel siseriikliku eelarvevahendite käsutaja põhjendatud nõudmisel teha soovituskava vahendite suhtes täiendava rahastamise otsuse.”;

o) artikkel 19 asendatakse järgmisega:

“Artikkel 19

Tagantjärele rahastamine

1. Et tagada projektide kiire alustamine, vältida pause järjestikuste projektide vahel ja viivitusi, võivad AKV riigid projekti hindamise lõppedes ja enne rahastamise otsustamist, eelrahastada kavade käivitamisega seotud meetmeid, eel- ja hooajatoid,

pika tarnetähtajaga varustuse tellimusi ja mõningaid käimasolevaid meetmeid. Sellised kulutused tuleb teha käesolevas lepingus ettenähtud korras.

2. Lõikes 1 nimetatud kulutused tuleb nimetada rahastamisettepanekus ning see ei mõjuta komisjoni rahastamisotsust ühenduse nimel.

3. Käesoleva artikli alusel tehtud AKV riigi kulutusi rahastatakse kava või projekti jaoks määratud summadest tagantjärele, kui rahastamisleping on allakirjutatud.”;

p) peatüki 4 pealkiri asendatakse järgmisega:

“**RAKENDAMINE**”;

q) lisatakse järgmised artiklid:

“Artikkel 19a

Rakendusmeetmed

1. Fondi vahenditest rahastatavad kavad ja projektid, mille rahastamise tagab komisjon, rakendatakse peamiselt järgmiste vahendite abil:

a) hankelepingute sõlmimine;

b) toetuste andmine;

c) tööde teostamine otsese töövõtu korras;

d) otseväljamaksed eelarvetoetuste raames, valdkondlike kavade toetused, toetused võla-koorma kergendamiseks ning toetused eksporditulu lühiajaliste kõikumiste korral.

2. Käesolevas lisas tähendavad hankelepingud kirjalikult vormistatud tasulisi lepinguid vallasvara tarnimiseks, tööde teostamiseks või teenuste osutamiseks tasu eest.

3. Käesolevas lisas tähendavad toetused otsesest rahalist panust, mida antakse selleks, et annetuse teel rahastada:

a) käesoleva lepingu või selle kohaselt vastu võetud kava või projekti eesmärkide saavutamiseks võetud meetet või

b) sellist eesmärki taotleva organi tööd.

Toetuste kohta sõlmitakse kirjalik leping.

Artikkel 19b

Peatamissättega pakkumiskutse

Projektide kiire käivitamise tagamiseks võivad AKV riigid igal nõuetekohaselt põhjendatud juhul ja kokkuleppel komisjoniga esitada projekti hindamise lõppedes ja enne rahastamisotsuse tegemist pakkumiskutseid igat liiki lepingute kohta, mis sisaldavad peatamissätet. See säte tuleb märkida rahastamisettepanekusse.”;

r) artikkel 20 asendatakse järgmisega:

“Artikkel 20

Kõlblikkus

Kui artikli 22 kohaselt ei ole tehtud erandit ja ilma et see piiraks artikli 26 kohaldamist:

1) võivad hankelepingute sõlmismenetluses või fondist rahastatavate toetuste andmises osaleda kõik AKV riikide ja ühenduse liikmesriikide füüsilised ja juriidilised isikud;

2) peavad kõik fondist rahastatava lepingu alusel tehtavad tarned ja ostetud materjalid pärinema punktis 1 sätestatud kõlblikkust riigist. Seoses sellega hinnatakse mõiste “päritolustaatusena tooted” määratlust asjakohaste rahvusvaheliste lepingute põhjal, kusjuures ühendusest pärinevad tooted hõlmavad ka ülemeremaadest ja -territooriumidelt pärinevaid tooteid;

- 3) võivad hankelepingute sõlmimismenetluses või fondist rahastatavate toetuste andmises osaleda rahvusvahelised organisatsioonid;
- 4) kui rahastatakse rahvusvahelise organisatsiooni vahendusel rakendatavat meetet, võivad hankelepingute sõlmimismenetluses või toetuste andmises osaleda kõik punktis 1 sätestatud kõlblikud füüsilised ja juriidilised isikud ning kõik selle organisatsiooni eeskirjade kohaselt kõlblikud füüsilised ja juriidilised isikud, kusjuures jälgitakse kõikide abiandjate võrdse kohtlemise põhimõtet. Samad eeskirjad kehtivad tarnete ja materjalide suhtes;
- 5) kui rahastatakse piirkondliku algatuse raames rakendatavat meetet, võivad hankelepingute sõlmimismenetluses või toetuste andmises osaleda kõik punkti 1 tähenduses kõlblikud füüsilised ja juriidilised isikud ning kõik asjaomases algatuses osaleva riigi füüsilised ja juriidilised isikud. Samad eeskirjad kehtivad tarnete ja materjalide suhtes;
- 6) kui rahastatakse kolmanda riigiga kaasrahastatavat meetet, võivad hankelepingute sõlmimismenetluses või toetuste andmises osaleda kõik punkti 1 tähenduses kõlblikud füüsilised ja juriidilised isikud ning kõik asjaomase kolmanda riigi eeskirjade kohaselt kõlblikud füüsilised ja juriidilised isikud. Samad eeskirjad kehtivad tarnete ja materjalide suhtes.”;
- b) liikmesriikide ja AKV riikide ettevõtjate, tarnijate ja nõustajate konkurentsivõimele;
- c) vajadusele vältida lepingu täitmiskulude ülemäärast suurenemist;
- d) veoraskustele ja tarnetähtaegadest tulenevatele viivitustele või muudele samalaadsetele raskustele;
- e) kohalike tingimustega kõige paremini sobivale tehnoloogiale;
- f) äärmiselt pakilistele juhtudele;
- g) toodete ja teenuste kättesaadavusele asjaomastel turgudel.
2. Investeeringisrahastust rahastatavate projektide suhtes kohaldatakse panga hankelepingute sõlmimise eeskirju.”;
- t) artikkel 24 asendatakse järgmisega:

“Artikkel 24

Rakendamine otsese töövõtu korras

1. Otsese töövõtu korras rakendatavate meetmete puhul on kavade ja projektide rakendajaks ühe või mitme asjaomase AKV riigi avalik-õiguslikud või avaliku sektori osalusega asutused või üksused või nende meetmete rakendamise eest vastutav juriidiline isik.

2. Ühendus katab osa asjaomase asutuse kuludest, andes puuduvaid seadmeid ja/või materjale ja/või vahendeid, et asutus saaks hankida vajalikke täiendavaid asjatundjaid asjaomastest AKV riikidest või muudest AKV riikidest. Ühendus katab ainult täiendavate meetmete kulud ja ajutised kulutused, mis on kõnealuste kavade ja projektide nõuete täitmisel hädavajalikud.

3. Otsese töövõtu korras rakendatavate meetmete kohta eelarveid koostades tuleb järgida ühenduse eeskirju, menetlusi ja komisjoni kehtestatud standarddokumente, mis kehtivad asjaomaste eelarvete kinnitamise ajal.”;

Erandid

1. Nõuetekohaselt põhjendatud erandjuhtudel võib asjaomaste AKV riikide põhjendatud nõudmisel lubada artikli 20 alusel mitte kõlblikest kolmandatest riikidest pärit füüsilistel ja juriidilistel isikutel osaleda hankelepingute sõlmimismenetluses või ühenduse rahastatavate toetuste andmises. Asjaomased AKV riigid esitavad komisjonile iga sellise juhu kohta sellise erandi tegemise otsustamiseks vajaliku teabe pöörates erilist tähelepanu:

- a) asjaomase AKV riigi geograafilise asukohale;

“Artikkel 22

- s) artikkel 22 asendatakse järgmisega:

- u) artikkel 26 asendatakse järgmisega:

“Artikkel 26

Soodustused

1. Soodustamiseks AKV riikide füüsiliste ja juriidiliste isikute võimalikult laialdast osalemist fondist rahastatavate lepingute täitmisel võetakse meetmeid, et kasutada nende riikide loodusvarasid ja inimressursse parimal võimalikul viisil. Selleks:

- a) antakse AKV riikide pakkujatele ehituslepingute puhul, mille maksumus on väiksem kui 5 000 000 EUR, 10 % hinnasoodustust võrreldes majanduslikult, tehniliselt ja halduslikult samaväärsete pakkujatega, kui vähemalt veerand aktsia- või osakapitalist ja juhtkonnast pärineb ühest või mitmest AKV riigist;
- b) antakse AKV riikide pakkujatele, kelle tarnetest on lepingulise väärtuse järgi vähemalt 50 % AKV päritoluga, tarnelepingute puhul 15 % hinnasoodustust võrreldes majanduslikult, tehniliselt ja halduslikult samaväärsete pakkujatega, olenemata tarnelepingu maksumusest;
- c) eelistatakse teenuslepingute puhul samaväärse majandusliku ja tehnilise kvaliteediga pakkumiste võrdlemisel:
  - i) AKV riikide asjatundjaid, asutusi või nõustamisteenuseid osutavaid äriühinguid;
  - ii) pakkumisi, mille on esitanud AKV äriühing üksinda või koos konsortsiumi kuuluvate Euroopa partneritega, ja
  - iii) pakkumisi, mille on esitanud Euroopa pakkujad, kellel on allhankijaid või asjatundjaid AKV riikidest;
- d) allhanke kavandamise korral eelistatakse edukale pakkujale AKV riikide füüsilisi isikuid ning äriühinguid ja ettevõtjaid, kes suudavad lepingut täita samasugustel tingimustel, ja
- e) võib AKV riik pakkumiskutses võimalikele pakkujatele välja pakkuda vastastikusel

kokkuleppel valitavate muude AKV riikide äriühingute, ettevõtjate või asjatundjate või nõustajate abi. See koostöö võib toimuda ühisettevõtte, allhankelepingu või töötajate töö käigus koolitamise kaudu.

2. Kui eespool esitatud kriteeriumide põhjal leitakse kaks pakkujat olevat samaväärsed, eelistatakse:

- a) AKV riigi pakkujat või
- b) sellise pakkuja puudumisel pakkujat, kes:
  - i) võimaldab AKV riikide loodusvarasid ja inimressursse kasutada parimal võimalikul viisil;
  - ii) kes pakub parimaid allhankevõimalusi AKV riikide äriühingutele, ettevõtjatele või füüsilistele isikutele või
  - iii) AKV riikide või ühenduse füüsiliste isikute, ettevõtjate või äriühingute konsortsiumile.”;

- v) peatüki 6 pealkiri asendatakse järgmisega:

“FONDI VAHENDITE EEST VASTUTAVAD JUHT- JA TÄITEVORGANID”;

- w) artikkel 34 asendatakse järgmisega:

“Artikkel 34

Komisjon

1. Komisjon tagab fondi vahenditega teostatavate meetmete, välja arvatud investeerimisrahastust finantseeritavate meetmete ja intressitoetuste rahastamise, kasutades järgmiseid põhilisi juhtimisviise:

- a) tsentraliseeritud juhtimine,
- b) detsentraliseeritud juhtimine.

2. Üldreeglina juhib komisjon fondi rahaliste vahendite kasutamist detsentraliseeritult.

Sel juhul täidavad rakendusülesandeid AKV riigid vastavalt artiklile 35.

3. Fondi rahaliste vahendite kasutamise tagamiseks delegerib komisjon oma täitevvolitused oma talitustele. Komisjon teavitab sellisest volituste delegerimisest AKV riike ja AKV-EÜ arengu rahastamise koostöökomiteed.;

x) artikkel 35 asendatakse järgmisega:

“Artikkel 35

Siseriiklik eelarvevahendite käsutaja

1. Iga AKV riigi valitsus määrab siseriikliku eelarvevahendite käsutaja, kes esindab teda kõikides toimingutes, mida rahastatakse komisjoni ja panga hallatavatest fondi vahenditest. Siseriiklik eelarvevahendite käsutaja määrab ühe või mitu siseriiklikku eelarvevahendite käsutaja asetäitjat, kes asendavad teda, kui tal ei ole võimalik oma ülesandeid täita, ning teavitab sellest komisjoni. Kui asutuste suutlikkuse ja hea finantshalduse tingimused on täidetud, võib siseriiklik eelarvevahendite käsutaja delegeerida oma ülesanded asjaomaste kavade ja projektide rakendamise alal oma vastutavale siseriiklikule asutusele. Ta teavitab sellest komisjoni.

Kui komisjon avastab probleeme fondi vahendite haldamises, võtab ta koos siseriikliku eelarvevahendite käsutajaga olukorra parandamiseks ühendust kõigi vajalike isikutega ning võtab vajaduse korral asjakohased meetmed.

Siseriiklik eelarvevahendite käsutaja kannab rahalist vastutust ainult talle usaldatud rakendusülesannete eest.

Fondi vahendite detsentraliseeritud haldamise korral ja arvestades täiendavaid volitusi, mis komisjon võib siseriiklikule eelarvevahendite käsutajale anda, siseriiklik eelarvevahendite käsutaja:

- a) vastutab koostöö kooskõlastamise, kavandamise, korralise järelevalve ja iga-aastaste vaheja lõppkokkuvõtete tegemise eest ning tegevuse kooskõlastamise eest abiandjatega;
- b) vastutab tihedas koostöös komisjoniga kavade ja projektide koostamise, esitamise ja hindamise eest;

c) valmistab ette pakkumiskutsete toimikud ja vajadusel konkursikutsete dokumendid;

d) esitab enne pakkumiskutsete ja vajadusel konkursikutsete avaldamist pakkumiskutsete toimikud ja vajadusel konkursikutsete dokumendid komisjonile heakskiitmiseks;

e) avaldab tihedas koostöös komisjoniga pakkumiskutsed ning vajadusel konkursikutseted;

f) võtab vastu pakkumisi ja vajadusel ettepanekuid ning edastab komisjonile pakkumiste koopiad; on eesistujaks pakkumiste läbivaatamisel ja otsustab läbivaatamise tulemused pakkumiste kehtivuse tähtaja jooksul, pidades silmas hankelepingute heakskiitmiseks vajalikku tähtaega;

g) kutsub komisjoni pakkumiste ja vajadusel ettepanekute avamisele ning teatab pakkumiste ja ettepanekute läbivaatamise tulemused komisjonile hankelepingute sõlmimist ja toetuste andmist käsitlevate ettepanekute heakskiitmiseks;

h) esitab komisjonile heakskiitmiseks lepingud ja kavade eelarved koos nende lisadega;

i) allkirjastab komisjoni heakskiidetud lepingud koos nende lisadega;

j) kontrollib kulutusi ja kiidab need heaks talle määratud vahendite piires ja

k) võib meetmete rakendamise käigus teha vajalikke kohandusi, et tagada heakskiidetud kavade ja projektide majanduslikult ja tehniliselt õige rakendamine.

2. Siseriiklik eelarvevahendite käsutaja otsustab meetmete rakendamise käigus järgmiste asjaolude üle ja teatab nendest otsustest komisjonile:

- a) kavade ja projektide üksikasjalikud kohandused ja tehnilised muudatused, kui need ei mõjuta vastuvõetud tehnilist lahendust ning jäävad rahastamislepingus kohandusteks ettenähtud varu piiresse;

- b) mitut üksust hõlmavate kavade või projektide rakenduskoha muutused, kui need on tehniliselt, majanduslikult või sotsiaalselt põhjendatud;
- c) viiviste kehtestamine või nendest vabastamine;
- d) garantiikohustustest vabastamine;
- e) kaupade ostmine kohalikul turult, olenemata nende päritolust;
- f) mujalt kui liikmesriikidest või AKV riikidest pärinevate ehitusmaterjalide ja -masinate kasutamine tingimusel, et nimetatud riikides samasugust varustust ja masinaid ei toodeta;
- g) allhanked;
- h) pakkumiste lõplik heakskiitmine tingimusel, et komisjon viibib esialgse heakskiitmise juures, kinnitab vastava protokolliga ja viibib vajaduse korral lõpliku heakskiitmise juures, eelkõige juhul, kui esialgsel heakskiitmisel ülesmääratud varutingimuste ulatus eeldab suurt lisatööd, ja
- i) nõustajate ja muude tehnilise abi asjatundjate palkamine.”;
- y) artikkel 36 asendatakse järgmisega:

“Artikkel 36

Esinduse juht

1. Komisjoni esindab ühe või mitme asjaomase AKV riigi heakskiidul igas AKV riigis või igas piirkondlikus rühmas, kes seda selgesõnaliselt taotleb, esindus, mida juhivad esinduse juht. Kui esinduse juht määratakse AKV riikide rühmale, võetakse vajalikud meetmed. Esinduse juht esindab komisjoni kõikides tema pädevusvaldkondades ja toimingutes.

2. Esinduse juht on AKV riikide ja organite või lepingu kohaste abikõlblike organisatsioonide jaoks esimene komisjoni esindaja. Ta tegutseb koos siseriikliku eelarvevahendite käsutajaga ning teeb temaga tihedat koostööd.

3. Esinduse juhil on vajalikud juhised ja volitused, et hõlbustada ja kiirendada kõikide käesoleva lepingu kohaste meetmete rakendamist.

4. Esinduse juht teatab riigi ametiasutustele korrapäraselt ühenduse meetmetest, mis võivad vahetult mõjutada ühenduse ja AKV riikide vahelist koostööd.”;

- z) artikkel 37 asendatakse järgmisega:

“Artikkel 37

Maksud

1. AKV riikide väeringutes maksmiseks võib komisjon AKV riikides avada oma nimel AKV riigi ja komisjoni kokkuleppel valitavas riiklikus või riigi osalusega rahaasutuses liikmesriikide väeringutes või eurodes peetavad kontod. Valitud asutus toimib riikliku makseasutusena.

2. Riiklik makseasutus ei saa oma teenuste eest tasu, samuti ei maksa ta hoiustatud vahenditelt intresse. Komisjon varustab kohalikke kontosid mõne liikmesriigi väeringu või eurodega, arvestades tulevast sularahavajadust; hinnang koostatakse aegsasti, et AKV riigid ei peaks meetmeid eelnevalt rahastama ja et väljamaksud ei hilineks.

3. [jäetakse välja]

4. Komisjon teeb maksed vastavalt ühenduse ja komisjoni sätestatud eeskirjadele, vajaduse korral pärast seda, kui siseriiklik eelarvevahendite käsutaja on kulusid kontrollinud ja need heaks kiitnud.

5. [jäetakse välja]

6. Kulutuste kontrollimine, heakskiitmine ja väljamaksete tegemine peab toimuma 90 päeva jooksul pärast maksetähtpäeva. Siseriiklik eelarvevahendite käsutaja töötleb ja edastab maksekorraldused esinduse juhile hiljemalt 45 päeva enne maksetähtpäeva.

7. Makseviivitustest tulenevaid nõudeid rahuldavad asjaomane AKV riik või asjaomased AKV riigid ning komisjon oma omavahenditest: igauks võrdlisselt viivituse osaga, mille eest ta eespool kirjeldatud korra kohaselt vastutab.”

5. Lisatakse järgmine lisa:

“VII LISA

Inimõigusi, demokraatlikke põhimõtteid ja õigusnorme hõlmav poliitiline dialoog

Artikkel 1

Eesmärgid

1. Artikli 96 lõike 2 punktis a ette nähtud nõupidamised leiavad aset pärast ammendavat poliitilist dialoogi, nagu on ette nähtud lepingu artiklis 8 ja artikli 9 lõikes 4, välja arvatud eriti pakilistel juhtudel.

2. Mõlemad lepinguosalisel peavad poliitilist dialoogi arendama kooskõlas lepinguga ja järgima ministrite nõukogu poolt kinnitatud juhtnõore AKV-EÜ poliitilise dialoogi läbiviimiseks.

3. Poliitiline dialoog on protsess, mis peab kaasa aitama AKV-EÜ riikide vaheliste suhete tugevdamisele ja andma panuse partnerluse eesmärkide saavutamiseks.

Artikkel 2

Lepingu artikli 96 alusel peetavatele nõupidamistele eelnev tihendatud poliitiline dialoog

1. Poliitilist dialoogi, mis puudutab inimõiguste tunnustamist, demokraatlikke põhimõtteid ja õigusnorme, arendatakse vastavalt lepingu artiklile 8 ja artikli 9 lõikele 4 ning kooskõlas rahvusvaheliselt aktsepteeritud standardite ja normide parameetritega.

2. Lepinguosalised võivad ühiselt välja arendada ja kokku leppida spetsiifilised võrdlusarvud või sihtmärgid, võttes arvesse inimõigusi, demokraatlikke põhimõtteid ja õigusnorme, toimides kooskõlas rahvusvaheliselt aktsepteeritud standardite ja normide parameetritega ning arvestades asjaomase AKV riigi erandlikke ja üksikasjalisi tingimusi. Võrdlusarvud on sihtmärgi saavutamise mehhanismid, mis toimivad nõuete täitmiseks vahe-eesmärke seades ja ajakava täpsustades.

3. Lõigetes 1 ja 2 ettenähtud poliitiline dialoog peab olema süstemaatiline ja ametlik ning ammendama enne lepingu artikli 96 alusel peetavaid nõupidamisi kõik olemasolevad kokkuleppevõimalused.

4. Lepingu artikli 96 alusel peetavad nõupidamised võivad jätkuda ka ilma eelneva tihendatud poliitilise dialoogita, kui varasema dialoogi kestel ilmnevad ühe lepinguosalise kohustuste täitmisel püsivad kõrvalekalded nõuetest või kui dialoogi heauskne käivitamine ebaõnnestub, välja arvatud eriti pakilistel juhtudel, nagu määratletud lepingu artikli 96 lõike 2 punktis b.

5. Lepinguosalised võivad kasutada lepingu artikli 8 kohast poliitilist dialoogi ka selleks, et aidata riikidel, kelle suhtes kohaldatakse lepingu artikli 96 alusel asjakohaseid meetmeid, oma suhteid normaliseerida.

Artikkel 3

Lepingu artikli 96 alusel peetavate nõupidamiste täiendavad eeskirjad

1. Artikli 96 alusel peetavate nõupidamiste käigus püüavad lepinguosalisel järgida võrdsel tasemel esindatuse põhimõtet.

2. Lepinguosalised kohustuvad järgima läbipaistva suhtlemise nõuet nii enne ametlikke nõupidamisi, nende jooksul kui ka pärast neid, võttes arvesse käesoleva lisa artikli 2 lõikes 2 nimetatud spetsiifilisi võrdlusarve ja sihtmärke.

3. Lepinguosalised kasutavad lepingu artikli 96 lõikes 2 ettenähtud 30-päevast teatamisega tõhusaks ettevalmistustööks ning samuti süvendatud nõupidamisteks AKV riikide rühmas ning ühenduse ja selle liikmesriikide vahel. Nõupidamiste käigus peavad lepinguosalisel kokku leppima päindlikes ajakavades, tunnustades samal ajal, et lepingu artikli 96 lõike 2 punktis b ja käesoleva lisa artikli 2 lõikes 4 kirjeldatud pakilised asjaolud võivad kohest reageerimist nõuda.

4. Lepinguosalised tunnustavad AKV riikide rühma rolli poliitilises dialoogis, mis toetub AKV riikide rühma piiritletud ning Euroopa Ühendusele ja selle liikmesriikidele teatavaks tehtud eritingimustele.

5. Lepinguosalised tunnustavad vajadust lepingu artikli 96 alusel peetavate korrastatud ja jätkuvate nõupidamiste järele. Ministrite nõukogu võib sel eesmärgil välja töötada eritingimused.”

SELLE KINNITUSEKS on nimetatud täievolilised esindajad käesolevale lepingule allakirjutanud.

—

LÕPPAKT

Täievolilised esindajad:

TEMA MAJESTEET BELGLASTE KUNINGAS,

TŠEHHI VABARIIGI PRESIDENT,

TEMA MAJESTEET TAANI KUNINGANNA,

SAKSAMAA LIITVABARIIGI PRESIDENT,

EESTI VABARIIGI PRESIDENT,

KREEKA VABARIIGI PRESIDENT,

TEMA MAJESTEET HISPAANIA KUNINGAS,

PRANTSUSE VABARIIGI PRESIDENT,

IIRIMAA PRESIDENT,

ITAALIA VABARIIGI PRESIDENT,

KÜPROSE VABARIIGI PRESIDENT,

LÄTI VABARIIGI PRESIDENT,

LEEDU VABARIIGI PRESIDENT,

TEMA KUNINGLIK KÕRGUS LUKSEMBURGI SUURHERTSOG,

UNGARI VABARIIGI PRESIDENT,

MALTA PRESIDENT,

TEMA MAJESTEET MADALMAADE KUNINGANNA,

AUSTRIA VABARIIGI LIIDUPRESIDENT,

POOLA VABARIIGI PRESIDENT,

PORTUGALI VABARIIGI PRESIDENT,

SLOVEENIA VABARIIGI PRESIDENT,

SLOVAKI VABARIIGI PRESIDENT,

SOOME VABARIIGI PRESIDENT,

ROOTSI KUNINGRIIGI VALITSUS,

TEMA MAJESTEET SUURBRITANNIA JA PÕHJA-IIRI ÜHENDKUNINGRIIGI KUNINGANNA,

kes on Euroopa Ühenduse, edaspidi "ühendus", asutamislepingu osalised, kusjuures ühenduse riike nimetatakse edaspidi "liikmesriikideks",

ja EUROOPA ÜHENDUS

ühelt poolt ning

täievolilised esindajad:

ANGOLA VABARIIGI PRESIDENT,

TEMA MAJESTEET ANTIGUA JA BARBUDA KUNINGANNA,

BAHAMA ÜHENDUSE RIIGIPEA,

BARBADOSE RIIGIPEA,

TEMA MAJESTEET BELIZE'I KUNINGANNA,

BENINI VABARIIGI PRESIDENT,

BOTSWANA VABARIIGI PRESIDENT,

BURKINA FASO PRESIDENT,

BURUNDI VABARIIGI PRESIDENT,

KAMERUNI VABARIIGI PRESIDENT,

CABO VERDE VABARIIGI PRESIDENT,

KESK-AAFRIKA VABARIIGI PRESIDENT,

KOMOORI ISLAMLIITVABARIIGI PRESIDENT,

KONGO DEMOKRAATLIKU VABARIIGI PRESIDENT,

KONGO VABARIIGI PRESIDENT,

COOKI SAARTE VALITSUS,

CÔTE D'IVOIRE'I VABARIIGI PRESIDENT,

DJIBOUTI VABARIIGI PRESIDENT,

DOMINICA ÜHENDUSE VALITSUS,

DOMINIKAANI VABARIIGI PRESIDENT,

ERITREA RIIGI PRESIDENT,

ETIOOPIA DEMOKRAATLIKU LIITVABARIIGI PRESIDENT,

FIDŽI ISESEISVA DEMOKRAATLIKU VABARIIGI PRESIDENT,

GABONI VABARIIGI PRESIDENT,

GAMBIA VABARIIGI PRESIDENT JA RIIGIPEA,

GHANA VABARIIGI PRESIDENT,

TEMA MAJESTEET GRENADA KUNINGANNA,

GUINEA VABARIIGI PRESIDENT,

GUINEA-BISSAU VABARIIGI PRESIDENT,

EKVATORIAAL-GUINEA VABARIIGI PRESIDENT,

GUYANA VABARIIGI PRESIDENT,

HAITI VABARIIGI PRESIDENT,

JAMAICA RIIGIPEA,

KENYA VABARIIGI PRESIDENT,

KIRIBATI VABARIIGI PRESIDENT,

TEMA MAJESTEET LESOTHO KUNINGRIIGI KUNINGAS,

LIBEERIA VABARIIGI PRESIDENT,

MADAGASKARI VABARIIGI PRESIDENT,

MALAWI VABARIIGI PRESIDENT,

MALI VABARIIGI PRESIDENT,

MARSHALLI VABARIIGI VALITSUS,

MAURITAANIA ISLAMIVABARIIGI PRESIDENT,

MAURITIUSE VABARIIGI PRESIDENT,

MIKRONEESIA LIIDURIIKIDE VALITSUS,

MOSAMBIIGI VABARIIGI PRESIDENT,

NAMIIBIA VABARIIGI PRESIDENT,

NAURU VABARIIGI VALITSUS,

NIGERI VABARIIGI PRESIDENT,

NIGEERIA LIITVABARIIGI PRESIDENT,

NIUE VALITSUS,

BELAU VABARIIGI VALITSUS,

TEMA MAJESTEET PAAPUA UUS-GUINEA ISESEISVUSRIIGI KUNINGANNA,

RWANDA VABARIIGI PRESIDENT,

TEMA MAJESTEET SAINT KITTSI JA NEVISE KUNINGANNA,

TEMA MAJESTEET SAINT LUCIA KUNINGANNA,

TEMA MAJESTEET SAINT VINCENTI JA GRENADIINIDE KUNINGANNA,

SAMOA ISESEISVUSRIIGI RIIGIPEA,

SÃO TOMÉ JA PRÍNCIPE DEMOKRAATLIKU VABARIIGI PRESIDENT,

SENEGALI VABARIIGI PRESIDENT,

SEIŠELLI VABARIIGI PRESIDENT,

SIERRA LEONE VABARIIGI PRESIDENT,

TEMA MAJESTEET SAALOMONI SAARTE KUNINGANNA,

LÕUNA-AAAFRIKA VABARIIGI PRESIDENT,

SUDAANI VABARIIGI PRESIDENT,

SURINAME VABARIIGI PRESIDENT,

TEMA MAJESTEET SVAASIMAA KUNINGRIIGI KUNINGAS,

TANSAANIA ÜHENDVABARIIGI PRESIDENT,

TŠAADI VABARIIGI PRESIDENT,

TOGO VABARIIGI PRESIDENT,

TEMA MAJESTEET TONGA KUNINGAS TAUFU'AHAU TUPOU IV,

TRINIDADI JA TOBAGO VABARIIGI PRESIDENT,

TEMA MAJESTEET TUVALU KUNINGANNA,

UGANDA VABARIIGI PRESIDENT,

VANUATU VABARIIGI VALITSUS

SAMBIA VABARIIGI PRESIDENT,

ZIMBABWE VABARIIGI VALITSUS,

kelle riike nimetatakse edaspidi "AKV riikideks",

teiselt poolt,

olles kokku tulnud Luxembourgis kahe tuhande viienda aasta juunikuu kahekümne viiendal päeval, et kirjutada alla lepingule, millega muudetakse koostöölepingut ühelt poolt Aafrika, Kariibi mere ja Vaikse ookeani piirkonna riikide rühma ning teiselt poolt Euroopa Ühenduse ja selle liikmesriikide vahel, millele on alla kirjutatud Cotonous 23. juunil 2000,

on käesolevale lepingule alla kirjutades võtnud vastu järgmised käesolevale lõppaktile lisatud deklaratsioonid:

- I deklaratsioon Ühisdeklaratsioon Cotonou lepingu artikli 8 kohta
- II deklaratsioon Ühisdeklaratsioon Cotonou lepingu artikli 68 kohta
- III deklaratsioon Ühisdeklaratsioon Ia lisa kohta
- IV deklaratsioon Ühisdeklaratsioon IV lisa artikli 3 lõike 5 kohta
- V deklaratsioon Ühisdeklaratsioon IV lisa artikli 9 lõike 2 kohta
- VI deklaratsioon Ühisdeklaratsioon IV lisa artikli 12 lõike 2 kohta
- VII deklaratsioon Ühisdeklaratsioon IV lisa artikli 13 kohta

- VIII deklaratsioon Ühisdeklaratsioon IV lisa artikli 19a kohta
- VIX deklaratsioon Ühisdeklaratsioon IV lisa artikli 24 lõike 3 kohta
- X deklaratsioon Ühisdeklaratsioon VII lisa artikli 2 kohta
- XI deklaratsioon Ühenduse deklaratsioon Cotonou lepingu artikli 4 ja artikli 58 lõike 2 kohta
- XII deklaratsioon Ühenduse deklaratsioon Cotonou lepingu artikli 11a kohta
- XIII deklaratsioon Ühenduse deklaratsioon Cotonou lepingu artikli 11b lõike 2 kohta
- XIV deklaratsioon Ühenduse deklaratsioon Cotonou lepingu artiklite 28, 29, 30 ja 58 ning IV lisa artikli 6 kohta
- XV deklaratsioon Euroopa Liidu deklaratsioon Ia lisa kohta
- XVI deklaratsioon Ühenduse deklaratsioon IV lisa artikli 4 lõike 3, artikli 5 lõike 7, artikli 16 lõigete 5 ja 6 ning artikli 17 lõike 2 kohta
- XVII deklaratsioon Ühenduse deklaratsioon IV lisa artikli 4 lõike 5 kohta
- XVIII deklaratsioon Ühenduse deklaratsioon IV lisa artikli 20 kohta
- XIX deklaratsioon Ühenduse deklaratsioon IV lisa artiklite 34, 35 ja 36 kohta
- XX deklaratsioon Ühenduse deklaratsioon VII lisa artikli 3 kohta.
-

I DEKLARATSIOON**Ühisdeklaratsioon cotonou lepingu artikli 8 kohta**

Cotonou lepingu artikli 8 kohaldamisel mõeldakse riiklikul ja piirkondlikul tasemel peetava dialoogi puhul "AKV rühma" all AKV suursaadikute komitee kolmikut ja AKV poliitilise, ühiskonna, humanitaar- ja kultuuri alamkomitee juhti; parlamentaarse ühisassambleena käsitletakse parlamentaarse ühisassamblee kaaspresidente või nende määratud esindajaid.

II DEKLARATSIOON**Ühisdeklaratsioon cotonou lepingu artikli 68 kohta**

Cotonou lepingu artikli 100 sätete kohaldamisel uurib AKV-EÜ ministrite nõukogu AKV poolseid ettepanekuid, mis käsitlevad II lisa eksporditulu lühiajaliste kõikumiste osas.

III DEKLARATSIOON**Ühisdeklaratsioon la lisa kohta**

Juhul kui Cotonou leping ei ole 1. jaanuariks 2008 jõustunud, rahastatakse koostööd üheksanda EAFi jääkidest ja varasematest EAFidest.

IV DEKLARATSIOON**Ühisdeklaratsioon IV lisa artikli 3 lõike 5 kohta**

IV lisa artikli 3 lõike 5 kohaldamisel mõeldakse erivajaduste all vajadusi, mis võivad tuleneda erandlikest või ettenägematutest asjaoludest, nagu näiteks kriisijärgsed olukorrad; erakordse tulemuslikkuse all mõeldakse olukorda, kus riigile antud eraldi rakendatakse täielikult väljaspool vahe- ja lõppkokkuvõtteid ning riiklikust soovituskavast antakse lisavahendeid vaesuse vähendamise poliitika tõhusaks elluviimiseks ja arukaks finantshalduseks.

V DEKLARATSIOON**Ühisdeklaratsioon IV lisa artikli 9 lõike 2 kohta**

IV lisa artikli 9 lõike 2 kohaldamisel mõeldakse uute vajaduste all vajadusi, mis võivad tuleneda erandlikest või ettenägematutest asjaoludest, nagu näiteks kriisijärgsed olukorrad; erakordse tulemuslikkuse all mõeldakse olukorda, kus mõnele piirkonnale antud eraldi rakendatakse täielikult väljaspool vahe- ja

lõppkokkuvõtteid ning piirkondlikust soovituskavast antakse lisavahendeid piirkondliku integratsiooni poliitika tõhusaks elluviimiseks ja arukaks finantshalduseks.

VI DEKLARATSIOON

Ühisdeklaratsioon IV Lisa artikli 12 lõike 2 kohta

IV lisa artikli 12 lõike 2 kohaldamisel mõeldakse uute vajaduste all vajadusi, mis võivad tuleneda erandlikest või ettenägematutest asjaoludest, nagu näiteks uued maksekohustused rahvusvaheliste algatuste raames või vajadus tulla toime AKV riikide ees seisvate ühiste probleemidega.

VII DEKLARATSIOON

Ühisdeklaratsioon IV lisa artikli 13 kohta

Kariibi mere ja Vaikse ookeani piirkondade erilise geograafilise asukoha tõttu võib AKV ministrite nõukogu või AKV suursaadikute komitee, erandina IV lisa artikli 13 lõike 2 punktist a esitada mõne nimetatud piirkonna kohta erirahastamistaotluse.

VIII DEKLARATSIOON

Ühisdeklaratsioon IV lisa artikli 19a kohta

Ministrite nõukogu vaatab Cotonou lepingu artikli 100 sätete kohaselt läbi lepingu IV lisa sätteid, mis käsitlevad hankelepingute sõlmimist ja täitmist, et võtta need vastu enne Cotonou lepingu muutmislepingu jõustumist.

IX DEKLARATSIOON

ühisdeklaratsioon IV lisa artikli 24 lõike 3 kohta

AKV riikidega peetakse *a priori* nõu kõikide IV lisa artikli 24 lõikes 3 osutatud ühenduse eeskirjades tehtavate muudatuste üle.

X DEKLARATSIOON

Ühisdeklaratsioon VII lisa artikli 2 kohta

Rahvusvaheliselt tunnustatud standardite ja normide all mõeldakse neid, millele on viidatud Cotonou lepingu preambulis.

XI DEKLARATSIOON**Ühenduse deklaratsioon cotonou lepingu artikli 4 ja artikli 58 lõike 2 kohta**

Artikli 4 ja artikli 58 lõike 2 kohaldamisel mõeldakse "kohalike detsentraliseeritud asutuste" all kõiki detsentraliseerimise tasandeid, kaasa arvatud "*collectivités locales*".

XII DEKLARATSIOON**Ühenduse deklaratsioon cotonou lepingu artikli 11a kohta**

Rahanduslikku ja tehnilist abi terrorismivastase võitluse koostöö valdkonnas finantseeritakse muudest, mitte AKV-EL arengukoostöökaks mõeldud vahenditest.

XIII DEKLARATSIOON**Ühenduse deklaratsioon cotonou lepingu artikli 11b lõike 2 kohta**

Cotonou lepingu artikli 11b lõigus 2 sätestatud meetmeid rakendatakse kokkulepitud aja jooksul, võttes arvesse iga riigi spetsiifilisi raskusi.

XIV DEKLARATSIOON**Ühenduse deklaratsioon cotonou lepingu artiklite 28, 29, 30 ja 58 ning IV lisa artikli 6 kohta**

Piirkondliku koostöö sätete rakendamine, kui kaasatud on mitte-AKV riigid, sõltub samaväärsete meetmete rakendamisest ühenduse rahastamisvahendite raames koostöös maailma teiste riikide ja piirkondadega. Ühendus teavitab AKV rühma nende samaväärsete meetmete jõustumisest.

XV DEKLARATSIOON**Euroopa liidu deklaratsioon Ia lisa kohta**

1. Euroopa Liit teeb Cotonou lepingu muutmislepingu alusel esimesel võimalusel, soovitatavalt 2005. aasta septembriks, ettepanekud mitmeaastase rahanduskoostöö raamistiku täpse summa ning selle rakendusperioodi kohta.

2. Ia lisa punktis 2 osutatud vähim abimäär tagatakse, ilma et see piiraks AKV riikide kõlblikkust täiendavate vahendite saamiseks muude juba olemasolevate rahastamisvahendite alusel või selliste rahastamisvahendite alusel, mis võidakse potentsiaalselt luua tegevuste toetamiseks sellistes valdkondades

nagu hädaolukorra humanitaarabi, toiduainetega kindlustatus, vaesusega seonduvad haigused, majanduskoostöölepingute rakendamiseks antav abi, suhkruturu reformi järgselt kavandatud meetmete toetus ning rahu ja stabiilsusega seonduv abi.

3. Üheksanda EAFi vahendite maksekohustuste tähtaega, milleks on 31. detsember 2007, võidakse vajaduse korral muuta.

XVI DEKLARATSIOON

Ühenduse deklaratsioon IV lisa artikli 4 lõike 3, artikli 5 lõike 7, artikli 16 lõigete 5 ja 6 ning artikli 17 lõike 2 kohta

Need sätted ei piira liikmesriikide rolli otsuste tegemise protsessis.

XVII DEKLARATSIOON

Ühenduse deklaratsioon iv lisa artikli 4 lõike 5 kohta

IV lisa artikli 4 lõiget 5 ja standardjuhtimise juurde tagasipöördumist kohaldatakse komisjoni ettepanekul põhineva nõukogu otsusega. AKV rühma riigid võtavad seda otsust nõuetekohaselt arvesse.

XVIII DEKLARATSIOON

Ühenduse deklaratsioon IV lisa artikli 20 kohta

IV lisa artikli 20 sätteid kohaldatakse kooskõlas teiste annetajate vastastikkuse põhimõttega.

XIX DEKLARATSIOON

Ühenduse deklaratsioon IV lisa artiklite 34, 35 ja 36 kohta

Kõikide fondi vahendite haldamise ja kasutamise eest vastutavate organite ülesanded tuuakse ära käsiraamatus, mille üle peetakse AKV riikidega nõu vastavalt Cotonou lepingu artiklile 12. Käsiraamat tehakse AKV riikidele kättesaadavaks Cotonou lepingu muutmislepingu jõustumisel. Käsiraamatu muudatuste suhtes kohaldatakse sama menetlust.

XX DEKLARATSIOON**Ühenduse deklaratsioon VII lisa artikli 3 kohta**

VII lisa artiklis 3 ettenähtud eritingimuste osas võtab Euroopa Liidu Nõukogu ministrite nõukogu raames seisukoha, mis põhineb komisjoni ettepanekul.
